

EL MIRALL

Núm. 171

3 EUR

Dossier

*La reforma de
l'Estatut
d'autonomia de les
Illes Balears*

*Josep Melià:
«La reforma de
l'Estatut: una
passa endavant»*

*Guillem López
i Casasnovas:
«El finançament
al nou Estatut
balear»*

*Entrevistam
Bartomeu Colom:
«El text de la
reforma de
l'Estatut no
és engrescador»*

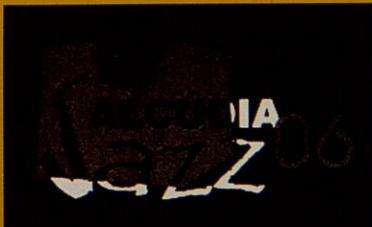
• • •

Entrevista
*Marta Barceló
i Biel Jordà*

Especial

*Homenatge a Miquel À. Riera,
Josep M. Palau i Camps i
Damià Huguet*

ALCÚDIAJAZZ, SETEMBRE 2006

ANDREU GALMÉS quartet

Divendres dia 1, a les 22 h a Can Torró

Andreu Galmés, guitarra
Toni Cuenca, Baix elèctric i contrabaix
manolo Cuesta, saxo, flauta i clarinet
Miguel Navarrete, bateria i percussió

ESPECTACLE GRATUÏT (amb invitació)

Dissabte dia 9, a les 22 h a l'Auditori d'Alcúdia

Raynald Colom, trompeta flugelhorn
Martí Serra, saxos
José Reinoso, piano i teclat
Tom Warburton, contrabaix
Marc Ayza, bateria

RAYNALD COLOM quintet

PREU: 10 €

JORDI BONELL quintet

AGUA MADRE

Dissabte dia 16, a les 22 h a l'Auditori d'Alcúdia

Jordi Bonell, guitarra
Carme Canela, veu
Albert Bover, piano
Rai Ferrer, contrabaix
Roger Blavia, percussió-bateria

PREU: 10 €

Dissabte dia 25, a les 22 h a l'Auditori d'Alcúdia

Chano Domínguez, piano
Mario Rossy, contrabaix
Marc Miralta, bateria

CHANO DOMÍNGUEZ trio

PREU: 20 €

Informació i reserves: Auditori d'Alcúdia.
Plaça Porta de Mallorca, 3
Tel: 971 8971 85

Ajuntament d'Alcúdia
Àrea de Cultura

PREU ABONAMENTS: 30 €

Els primers 50 abonats tindran dret a una invitació per al 1r concert

EL MIRALL

EDITORIAL

UNA REFORMA DE L'ESTATUT PER ANALITZAR

4

DOSSIER

LA REFORMA DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE LES ILLES BALEARS

5

ENTREVISTA

PERE BUENO, BARTOMEU COLOM

16

MISCEL·LÀNIA

JAUME LLADÓ

22

ESPECIAL

DEU ANYS DE LA MORT DE J.M. PALAU I CAMPS, M. À. RIERA I D. HUGUET

24

ENTREVISTA

PERE BUENO, BIEL JORDÀ I MARTA BARCELÓ, RES DE RES & EN BLANC

36

ITINERARIS

GASPAR VALERO, LA PLATJA DES COLL BAIX

42

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
Agost de 2006 · Núm. 171

Edita:
OBRA CULTURAL BALEAR

Publica:
Associació EL MIRALL
C/ del Pare Bartomeu Pou, 31, bxs.
07003 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocbweb.org>
elmirall@ocbweb.org

President:
Jaume Lladó

Director:
Josep Melià

Cap de redacció:
Pere Bueno

Consell editorial:
Jaume Lladó
Josep Melià
Mateu Morro
Pere Bueno
Pere Mari
Andreu Caballero

Publicitat:
Santi Adrover

Producció, administració
i publicitat:
Tel.: 971 72 59 37
Telefax: 971 71 93 85
Apartat de correus 179
07080 Palma

Delegació a Barcelona:
Omnium Cultural
C/ de la Diputació, 276 pral.
08009 Barcelona

Delegació a València:
Acció Cultural del País Valencià
C/ del Baró de Càrcer, 37
46001 València

Els articles publicats en
aquesta revista expressen
únicament l'opinió
dels autors.

Disseny
Marco Spinazzola

Maquetació i fotocomposició
Ecogràfic

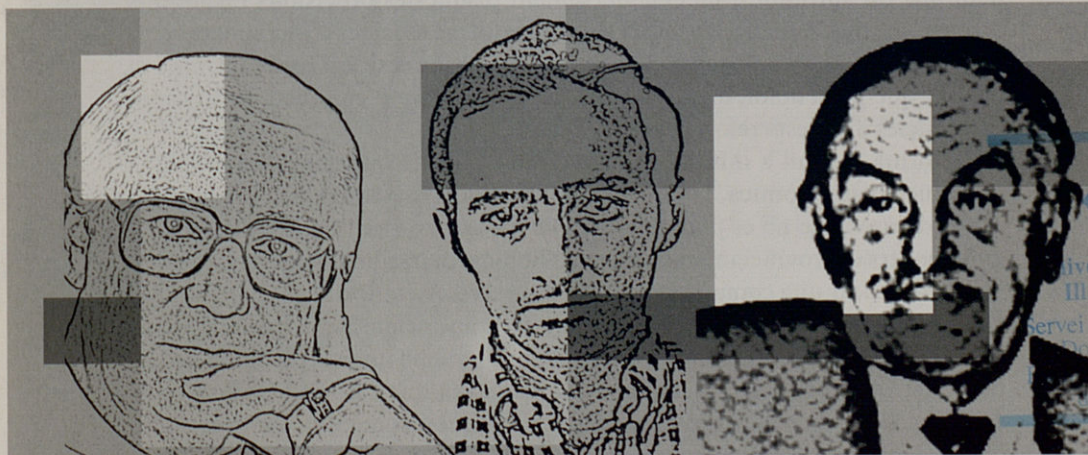
Impressió
Xisco Arts Gràfiques
C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
Tel. 971 475754

Dipòsit legal
PM 10-1987

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5107670132

Una reforma de l'estatut per analitzar

Editorial

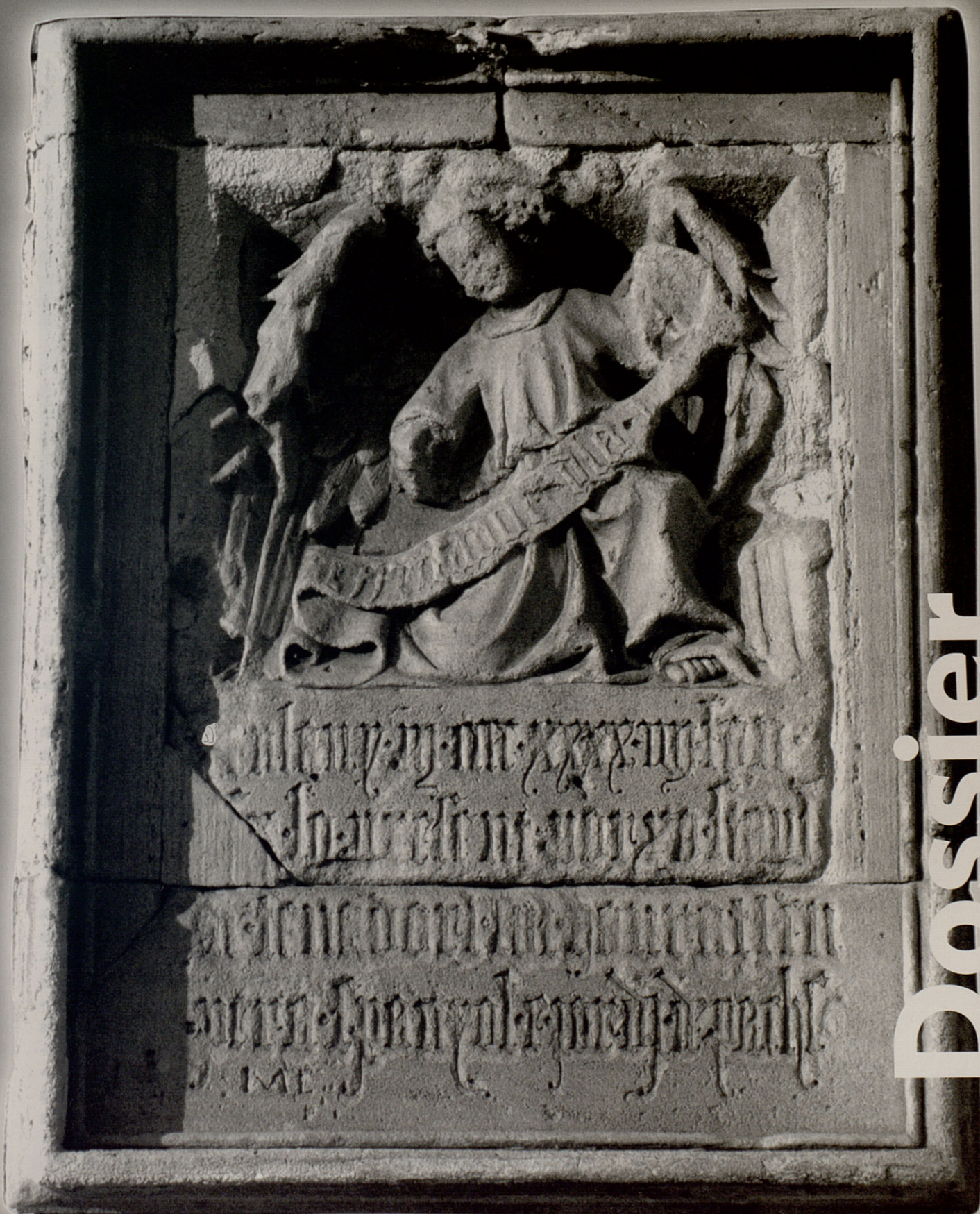
Finalment –i en contra d'algunes previsions i opinions pessimistes–, el Parlament de les Illes Balears ha aprovat una reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears. Aquesta passa en un cert sentit suposa un intent d'aprofitar el procés engegat pel Govern central favorable a incrementar el sostre d'autogovern de les nacionalitats i regions. A l'estela de Catalunya, algunes autonomies han posat en marxa processos reformadors que, per lògica coherència, el Congrés de l'Estat ha d'aprovar. Aquesta vegada sembla que com a mínim no hem quedat en el vagó de coa. Sembla que ens hem situat en un terreny intermedi. EL MIRALL té com una de les seves màximes preocupacions el nostre autogovern. Per això vàrem considerar oportú dedicar un dossier a la reforma quan tot just s'estava covant, quan s'iniciava la discussió pública i el comitè de savis començava els seus treballs. Aprovada la reforma en seu balear consideram que hem de tornar sobre el tema. No és un tema qualsevol, és un tema estructural per a aquells que ens sentim compromesos amb aquest poble i amb la seva identitat. És un tema que pot marcar moltíssim el nostre esdevenidor i per això, malgrat un cert esgotament, consideram que val la pena centrar de nou la nostra atenció en la reforma de l'Estatut.

El primer que s'ha de dir respecte a la reforma balear és que no s'ha aprovat per unanimitat de tots els grups amb representació a la cambra balear. Els grups del PSM i d'EU-EV han votat negativament la reforma. L'argument bàsic d'aquesta negativa és la no igualació de les dues llengües oficials. Lògicament des d'aquestes planes ens sentim totalment identificats amb aquesta reivindicació. Que el coneixement del castellà sigui un deure, constitucionalment proclamat, i que el coneixement del català sigui un dret, estatutàriament proclamat, provoca una desigualtat que afecta el procés de normalització i, el que és més greu, limita les possibilitats d'aquest procés. Consideram, per tant, que l'Estatut hauria d'incloure el deure de conèixer el català. Tanmateix, el que cal analitzar és si, tot i aquesta mancança, la reforma reuneix avanços o si introdueix retrocessos.

Una segona consideració per fer és que la reforma introdueix canvis importants. Canvis importants tant competencials com institucionals. Previsions transcendents sobre finançament. Lògicament, aquests canvis i aquestes previsions encara han de passar per Madrid i, en conseqüència, encara queda un tràmit essencial perquè això sigui realitat. Deixant de banda això, sembla evident que cal aprofundir en el coneixement d'aquestes previsions i d'aquests canvis. De vegades el nostre judici sobre la reforma es fa des d'una superficialitat i des de quatre consignes mal explicades i pitjor enteses. Esperam, amb el dossier que presentam, oferir-vos una informació prou completa de totes les incidències d'aquesta reforma estatutària.

La reforma és com a mínim un èxit de tots aquells que consideram que la construcció autonòmica, la plurinacionalitat de l'Estat i la descentralització són processos que no es poden tancar. És un èxit contra l'immobilisme d'alguns, contra el provincianisme i l'esperit homogeneïtzador d'aquests mateixos. No volien tocar una coma, deien que el model estava tancat. I tancat no hi pot estar, perquè com tot ésser viu evoluciona i es transforma. Segur que la reforma no satisfà totes les reivindicacions d'aquells que volem un país ple i amb autèntic poder de decisió. De tota manera la pregunta que cal resoldre en aquest moment és si avançam. Hem volgut respondre aquesta pregunta o com a mínim donar elements per poder respondre-la.

La reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears

Dossier

La reforma de l'Estatut: una passa endavant

JOSEP MELIÀ QUES

La reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears és un tema complex. I com a tema complex pot ser objecte de multitud de valoracions.

A l'efecte dialèctic, i a l'espera de com acabi la tramitació a Madrid i deixant al marge moltes qüestions interessants però que farien el text d'una extensió difícil de pair, crec que com a mínim hem de fer les valoracions següents: polítiques, simbòliques, competencials, institucionals i financeres.

Valoracions polítiques

El Parlament de les Illes Balears, institució a qui correspon fer la proposta de reforma de l'Estatut, té una composició política determinada. Una composició en què els partits d'obediència estatal tenen una aclaparadora majoria, i en què, concretament, el PP té majoria absoluta. Ja sé que això és conegut. El que passa és que davant determinades anàlisis un no pot deixar de preguntar si aquesta composició ha variat. Què vull dir? El que vull dir és que amb una composició partidista com la que tenim tampoc no podem preveure que la reforma sigui un trencament amb el model actual de l'estat autonòmic.

El PP, el principal partit del país i de la nostra cambra de representació, va iniciar la legislatura refusant fer qualsevol classe de canvi en el marc estatutari. Certament que, després, es va moure en l'oportunitisme polític més demagògic quan demanava el mateix que Catalunya. Tanmateix, al cap i a la fi, la reivindicació demagògica s'ha hagut d'adaptar a la seva ànima centralista i, per tant, des d'aquest punt de vista massa hem aconseguit aprovant una reforma de l'Estatut i no perdent l'obertu-

ra, pel nou president Rodríguez Zapatero, d'un procés d'ampliació dels autogovernos de les nacionalitats i regions.

Perquè la reforma hagués estat més potent en matèria d'identitat (com la igualació de les dues llengües oficials) o més potent en matèria de finançament (concert econòmic) o més potent en disseny d'estat (cap un federalisme asimètric o cap una confederació), perquè això fos així segurament seria necessari que el nacionalisme tingués molt més pes del que té. En definitiva, vistes les majories era inimaginable un canvi potent en el sentit indicat. De fet, era més previsible que no hi hagués canvi. Al final, ens hem quedat a mig camí, un canvi tebe.

Valoracions simbòliques

Simbòlicament, per dir-li d'alguna manera, s'han introduït a la reforma aspectes puntuals que tenen un cert interès. La consideració de les Illes Balears com una nacionalitat històrica. La proclamació d'un nou fet diferencial dins l'Espanya autonòmica com és la insularitat. El nou títol de drets i deures són alguns avanços que ens deixen a un nivell intermedi dins el mapa autonòmic espanyol. Els símbols tenen interès en la mesura de la utilització que se'n fa. Si tot va bé, tindrem més possibilitats d'omplir de contingut aquests símbols. Si el nostre provincianisme es manté o s'eixampla, simplement seran proclames amb vista a la galeria sense cap conseqüència jurídica.

Valoracions competencials

Diria que en matèria de competències feim algunes passes endavant. La reforma proposa la creació d'una policia de les Illes Balears, ens atorga un paper en matèria d'immigració, ens atribueix la seguretat social. Certament en l'eixamplament de l'autogovern hi ha temes cabdals que resten oberts, com la gestió en ports i aeroports i com la gestió del domini públic maritimoterrestre. De tota manera, aquesta obertura ja ens convida a un protagonisme que tard o prest l'Estat haurà d'acabar reconeixent.

No tan sols, però, assumim noves competències; també incrementem les nostres potestats en algunes matèries. Així, competències en què fins ara només teníem el desenvolupament i l'execució, amb la reforma passen a ser exclusives: protecció del medi ambient, consumidors, activitats classifica-

des, organització local...

A més a més, en resposta a l'abús de la legislació bàsica estatal i en resposta a la poca concreció dels títols competencials que han permès a l'Estat entrar en qüestions que pareixia que li estaven vedades, la reforma fa un esforç de definició, un esforç per definir en què consisteix la competència autonòmica. Per exemple, amb l'Estatut actual teníem la competència exclusiva següent: *Comerç interior, sense perjudici de la política general de preus, de la lliure circulació de béns al territori de l'Estat i de la legislació sobre defensa de la competència*. Amb l'Estatut reformat es concreta el contingut inclòs dins la denominació comerç interior i la competència exclusiva queda de la manera següent: *Comerç interior, sense perjudici del disposat als articles 38, 131 i 149 de la Constitució. Ordenació de l'activitat comercial. Regulació dels calendaris i horaris comercials amb respecte al principi d'unitat*

de mercat. Modalitats de venda, sense perjudici de la legislació mercantil. Defensa de la competència en l'àmbit autonòmic, sense perjudici de la legislació estatal i europea. Condicions per exercir l'activitat comercial i l'establiment de les normes de qualitat en matèria de comerç.

Finalment, en matèria competencial també s'ha de reconèixer la previsió de l'acció exterior que duu a terme el Govern de les Illes Balears. L'Estat té competència exclusiva en relacions internacionals, resulta però que les comunitats autònomes desenvolupen una variada acció internacional. Des de l'obertura de seus més o manco de representació institucional, passant per oficines comercials i dinamització econòmica, fins a promoció turística. Aquesta acció es trobava mancada d'una cobertura estatutària que la reconegués i la fes compatible amb la competència estatal. La reforma es preocupa de donar aquesta cobertura.

Valoracions institucionals

La reforma també es preocupa d'atorgar més profunditat i un millor disseny a les institucions d'autogovern.

En primer lloc, es recull la possibilitat que el govern dicti normes amb rang de llei en casos d'urgent necessitat, són els coneguts decrets llei. Com se sap el nostre sistema descansa sobre la separació de poders. D'acord amb aquesta separació de poders, correspon al poder legislatiu aprovar les normes amb rang de llei. Que el poder executiu pugui aprovar normes amb rang de llei lògicament és una situació excepcional. Una situació excepcional, però, que es recull a molts de països. En conseqüència, tot i la problemàtica que generarà, en principi, és un instrument que enforteix l'agilitat i l'eficiència del nostre govern i, per tant, ha de ser benvingut.

En segon lloc, es preveu que el president del Govern pugui dissoldre anticipadament el Parlament. Com se sap, i es demostra amb allò explicat anteriorment respecte dels decrets llei, el nostre no és un sistema pur de separació de poders. El president del Govern el desig-

na el legislatiu, i lògicament el pot substituir a través de la moció de censura. Ara bé, en justa correspondència amb aquesta potestat del legislatiu, es considera que el president ha de poder dissoldre el Parlament ja que es pot donar una situació de bloqueig en què el president perdi el suport del Parlament i a la vegada el Parlament sigui incapaç d'elegir-ne un substitut. Aleshores, es considera que la sortida és que el president dissolgui el Parlament i es convoquin noves eleccions. Fins ara aquesta possibilitat el propi Estatut la impedia. Amb la reforma, en principi, aquesta possibilitat existirà amb la qual cosa, no tan sols es produeix una millora tècnica, sinó que a més es produeix una novetat política. Novetat política consistent en el fet que se celebrin eleccions a les Balears sense que coincideixin amb les municipals i amb les autonòmiques de les comunitats de via lenta. En tercer lloc, la reforma introdueix canvis importants en relació amb els consells insulars:

1. Els seus òrgans es defineixen a l'Estatut, que a la vegada remet a una llei la seva composició, és a dir, es resol el problema sobre el Consell Executiu format per membres no electes; així mateix

s'implanta la doble llista, els electors votaran una llista per al consell insular i una altra per al Parlament

2. En les matèries en què els consells assumeixen competència, aquesta competència inclourà la potestat reglamentària general, és a dir, dictar normes jurídiques amb rang de reglament sobre aquella matèria. Fins ara aquesta potestat estava en mans del Govern encara que la competència fos dels consells.
3. Es crea el Consell de Formentera, previsió que té un component electoral i polític molt important i que permetrà a l'illa tenir un més alt nivell d'autogovern, si bé les competències concretes d'aquest consell no es defineixen a la reforma.
4. Es preveu que les pròximes reformes de l'Estatut s'hagin de fer per majoria qualificada del Parlament de les Illes Balears. Passam, per tant, d'un requisit de majoria absoluta a un requisit de majoria qualificada de dos terços. Lògicament aquesta previsió reforça la necessitat de consens a les Balears per poder enllestir i remetre una proposta de reforma.

Valoracions financeres

Sobre aquesta qüestió no convé aprofundir ja que aquest dossier presenta un article monogràfic sobre el tema. De tota manera, no puc deixar d'assenyalar que hi ha dues clàusules molt interessants i que veurem si resisteixen el trànsit per Madrid.

La primera clàusula és la de la insularitat. D'acord amb aquesta clàusula: *les mesures que adopti l'estat en atenció o com a compensació de la insularitat de qualsevol territori d'Espanya seran aplicables i s'han de fer extensives a les Balears amb excepció de les mesures que vinguin motivades per la ultraperifititat, l'estat vetllarà perquè qualsevol millora relativa al règim econòmic o fiscal dels territoris insulars dins l'àmbit de la Unió Europea sigui aplicable a les Illes Balears*. És evident que a

través d'aquesta disposició es pretén aconseguir una certa igualació amb les Canàries que, com és sabut, té un règim econòmic especial molt més potent que el nostre. Així mateix, es pretén obligar l'Estat que no romangui en la inòpia respecte de les conseqüències de la insularitat, unes conseqüències de les quals es fan ressò les institucions europees.

La segona clàusula són els famosos 3.000 milions d'euros. D'acord amb aquesta clàusula, les Balears pateixen un deute històric que l'Estat ha de compensar aportant tres mil milions d'euros d'inversió en un període de deu anys. Aquesta disposició, a més, fa tot un reconeixement polític, ja que parteix de la base d'una insuficient dotació econòmica en matèria d'educació, sanitat i serveis socials; si acudíssim a l'hemeroteca més d'un partit que-

daria retratat perquè, on abans deia que la dotació era correcta, ara parla d'insuficiència.

Conclusió

En la vida tot és opinable i en política encara més. Així i tot les valoracions fetes de la reforma de l'Estatut em conviden a concloure que aquesta reforma és una passa endavant en el nostre autogovern. Una passa endavant, si es vol, tímida; si es vol, poc agosarada. Tanmateix, amb la composició política de l'arxipèlag tampoc no era previsible que anàssim molt més enllà. El nostre problema com a poble el tenim més a l'interior que a l'exterior; tot i que sigui més fàcil de diagnosticar i de tractar l'enemic exterior que l'interior.

***Josep Melià Ques, director.**

El finançament al nou estatut balear: massa incògnites

GUILLLEM LÓPEZ I CASASNOVAS

El BOPIB de 15 de juny de 2006 publica el text de la proposta de reforma estatutària aprovada pel Parlament balear.

Es tracta d'un articulat que aspira a recollir els diversos aspectes que han de marcar el conjunt de les relacions entre les institucions pròpies del Govern de les Illes Balears i les comunes de l'Estat espanyol. L'experiència demostra que l'*iter* legislatiu que l'aprovació de la proposta suposa no és més que un graó (i en vista de l'experiència poc decisiu) del que pugui ser finalment considerat el contingut definitori de les relacions entre ambdues administracions.

El text s'ha d'interpretar així a la pràctica com una mena d'autodeclaració que fan els parlamentaris balears sobre el que ha de marcar la discussió propera. Ben segur que han ponderat els condiciona-

ments de la seva representativitat (reivindicació inversament proporcional), de les vinculacions dels seus partits amb els seus homònims centrals, i de les coincidències coetànies del poder territorial amb el central. Tot això és desafortunat, ja que resta seriositat al procés mateix d'aprovació en seu parlamentària (descomptant ja com alguns aspectes seran rebaixats en el camí d'aprovació, valorant el grau de dificultat en el qual col·loquen el partit rival segons les correlacions presents en clau espanyola). De manera que en conjunt hem de comentar el text com una mena de declaració, *desideratum* virtual, una carta als Reis que s'eleva de la comunitat

als poders de l'Estat per ser potencialment presa en consideració, tot i sabent clarament qui són els Reis. És tant la tònica de formalitat seguida pel text, que en té tots els ingredients. Es proclama a l'article 1 el caràcter de nacionalitat històrica, però se sap que aquesta no s'acompanya en l'actualitat d'un reconeixement jurisdiccional de potestats pròpies per a la seva hisenda: aquí caldria valorar que els ciutadans paguen els impostos a les dues jurisdiccions amb capacitats tributàries originàries i no derivades d'un règim central de transferències davant un poder fiscal unitari, i aquest no és el cas, tal com es comprova al títol vuitè. El text vol refermar un cert

caràcter bilateral de les relacions, però se sap que resta tot condicionat a uns mecanismes d'anivellament que no defineix el Senat com a cambra de comunitats, sinó l'executiu a través del Consell de Política Fiscal i Financera, del qual té domini per majoria absoluta. El redactat atorga a la comunitat uns determinats drets, competències i àmbits de funcionament propis i jurisdiccional per la qual cosa es proclama després la necessitat d'un finançament suficient. Ens situam així ja a l'article 120, després que molts altres aspectes s'han afirmat com a drets de la ciutadania, àmbits competencials, organització institucional i de règim de funciona-

ment. La asimetria aquí és total, ja que els diferents articles tant del títol vuitè com de les disposicions addicionals mostren la precarietat del finançament que ha de fer possible l'envit: l'articulació general del títol de finançament continua en la tendència del model anterior, més proper al de la descentralització de la despesa que d'un repartiment d'ingressos tributaris que es pugui considerar mínimament federal.

De manera que la previsió és que la comissió constitucional corresponent del Parlament espanyol primer es miri la nostra «proclama» per comprovar que no hi hagi realment res de prou compromès amb l'actual *status*

Embat
Llibres

PEDAGOGIA - PSICOLOGIA - CIÈNCIES SOCIALS

Pge. Papa Joan XXIII, 5-E • Geranis Centre - Tel. 971 713 350 • Fax 971 215 641 • 07002 Palma de Mallorca

quo que impedeixi que s'accepti i es tramiti. Amb el benentès que la Llei orgànica de finançament (la LOFCA) donarà contingut concret a la *desiderata* financera, ja perquè d'entrada l'Estatut balear mateix accepta que sigui així quan reconeix «en el marc esta-

gui resultar del Consejo de Política Fiscal y Financiera», de manera que sense el consentiment de la Comissió es prorrogui la situació prèviament vigent.»

2. En matèria de redistribució territorial. Potser convindria

especificar en el text el mecanisme d'anivellament i de solidaritat. Si ha de fixar-lo per mandat constitucional el Govern espanyol, l'Estadut podria haver fet una salvaguarda d'aquest tipus: que la contribució «en cap cas representi una reducció de més del 50 % de l'excés de recaptació produït a les Illes respecte de la mitjana de recaptació per càpita estatal pel mateix esforç fiscal». I si fixar unilateralment una quantia (amb un percentatge) resulta dubtós, llavors s'hauria pogut redactar un subrogat del tipus «d'acord amb el grau de progressivitat fiscal que es determini». I per evitar que algú entengui la progressivitat «a tipus marginal 100 %», en lloc de «que es determini», que hi digui «d'acord amb el grau de progressivitat implícit a la imposició estatal, prevalent sobre la renda». Si són les persones les que són solidàries, aquest seria un millor referent que el dels valors de rendes territorials mitjanes que no tenen en compte la desigualtat

El text s'ha d'interpretar així a la pràctica com una mena d'autodeclaració que fan els parlamentaris balears

blert en la Constitució, en aquest estatut i en la llei orgànica prevista en l'article 157. 3 de la CE». Vegem els reptes genèrics que tot això representa i alguns de particulars en l'especificitat balear.

1. Sobre jerarquia normativa.

Crec que es pot acceptar entre juristes que l'ordre d'especificació de les lleis no atorga cap prevalença normativa en jerarquia interpretativa. Millor seria aclarir la prevalença de l'Estatut sobre la LOFCA en tots aquells aspectes de finançament que aquest regula específicament i que no han estat explícitament remesos a aquesta llei. La salvaguarda de confirmació –per als qui diguin que això ja està previst així– podria ser del tipus: «La Comissió Bilateral haurà de ratificar qualsevol canvi que en el futur provoqui la LOFCA –i evidentment també qualsevol canvi que en pu-

terna d'aquests mateixos territoris.

3. Una clàusula de salvaguarda sembla en tot cas apropiada, concretant, per exemple, tal com fa l'actual estatut català recentment ratificat, els drets de participació en els diferents im-

Roldan

C/ Eusebi Estada, 66 - 68
07004 Palma de Mallorca
Tlf. 971 763 666 - Fax 971 763 667
Internet: <http://www.roltan.es>
e-mail: roltanib@roltan.es

Certificat de
Qualitat
ISO 9001:2000 N° 12.05074

Cream espais per conuiu

postos o limitant els fluxos fiscals de la redistribució o el seu impacte sobre el dèficit fiscal. Es tracta d'evitar la discrecionalitat de les relacions fiscals i financeres i l'efecte que això pot tenir com a condicionament electoral en favor del manteniment de la relació entre «governos amics» en els àmbits nacionals i estatals.

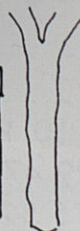
Més enllà de les anteriors coordinades, destaca l'Estatut balear per:

a) No quantificar a l'article 128 els paràmetres de participació en els impostos —a diferència de

l'estatut català. D'entrada això podria semblar greu, i un gran avantatge per al català, però sense agència tributària i a costa del que d'aquests paràmetres pugui restar l'Administració central, tot apunta al caràcter temptatiu d'aquells coeficients,

“Encara queden botigues”

Casa Dumar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 72 14 83 - Fax 971 71 93 12 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

que no produeixen d'entrada drets de recaptació territorial.

- b) No blindar mínimament amb una clàusula d'ordinalitat expressa el finançament central en termes reals i d'acord amb les aportacions realitzades (segons la renda relativa). L'Estatut català ho intenta fer però amb poca fortuna pel que fa al seu redactat aprovat.
- c) Concretar els principis que han de regir les obligacions de l'Estat cap a la comunitat (art. 123, art. 130), a diferència de l'Estatut valencià, que ho deixa tot a discreció de l'Es-

tat. Aquí la discussió serà el de la jerarquia normativa: fins a quin punt un estatut pot limitar una competència estatal; altrament, la redacció de l'apartat segon de l'art. 130 en aquest terreny és bastant obscura «s'haurà de justificar (?) de manera objectiva (?) l'eventual aplicació de regles de modulació que tinguin com a finalitat restringir l'abast dels resultats obtinguts en el càlcul de necessitat de despesa real (...) i en cap cas podrà suposar reduccions superiors a la mitjana de les regles de modulació apli-

cades dins el conjunt de les comunitats autònomes de règim comú (?) (i).»

- d) L'Estatut balear proposat s'atreveix a passar el límit del que és raonable fixar en un text normatiu: concretar una xifra en termes nominals (a diferència del de Catalunya o Andalusia, que estableix un tant per cent) del que es considera el dèficit acumulat per a un període fixat de 10 anys (transitori com el català, a diferència de l'andalús, que l'estableix en termes poblacionals, però per sempre!). En tot cas, ja veurem com acaba la disposició dels uns i dels altres de comprometre les responsabilitats inversores de l'Estat (no els drets al finançament propi per fer nosaltres mateixos aquestes inversions), per a un període llarg o indefinit, pel fet que afecta diferents governs, segons l'opinió que en aquestes matèries mostri el Tribunal Constitucional espanyol. Ja se sap que aquesta és la joguina cara i els Reis no poden amb tot!

**Guillem López Casasnovas és Catedràtic d'Hisenda Pública de la Universitat Pompeu Fabra.*

Metges especialistes en oftalmologia

C/ d'Anselm Turmeda, 10. Palma (Mallorca)
Tel. 971 20 15 12 - 971 29 47 44 - 971 29 54 50
Fax 971 75 52 38
A/e: iom@iom.es

Ramon Canet:

L'abstracció com a filosofia de vida

EL MIRALL

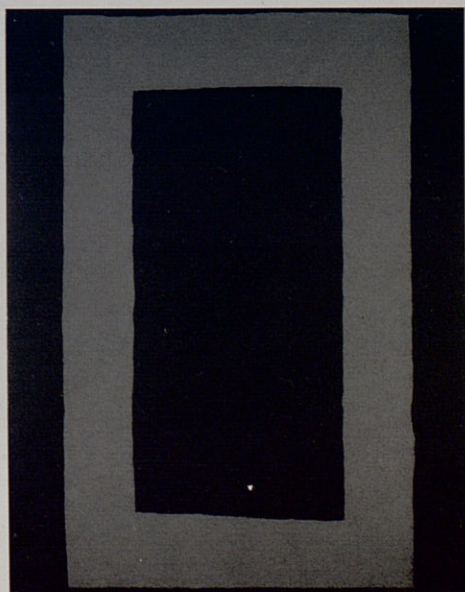
En el decurs de la seva carrera, Ramon Canet (Palma, Mallorca, 1950) ha reduït a l'essencial els elements que formen la seva pintura. Els darrers anys —una selecció de les obres més representatives dels quals es presenta en aquesta exposició— ha sotmès la seva pintura a un procés de depuració progressiu, mitjançant el qual es posa de relleu la seva recerca de l'espiritualitat de l'art.

En grans teles i papers, es fa evident l'estudi de la composició, el tractament just de la matèria, l'exploració de colors de gran profunditat i l'emergència del gest, que és força i mesura alhora. Des que el

1973 féu la seva primera exposició individual, la seva obra s'ha pogut contemplar regularment a Mallorca, Madrid, Barcelona, València, Sevilla, Saragossa, Hamburg, Frankfurt, Berlín, Estocolm i Djakarta, entre d'altres ciutats.

El Casal Sollieric revisa aquest estiu la seva producció dels darrers anys. La llarga trajectòria de l'artista es presenta com una de les més sòlides en la panoràmica de l'abstracció pictòrica contemporània.

Ramon Canet. Casal Sollieric. Fins el 24 de setembre.

Entrevista

Bartomeu Colom

«El text de la reforma de l'Estatut no és engrescador»

PERE BUENO

Bartomeu Colom no parla amb l'aridesa i la distància que suposaríem a un advocat especialista en dret administratiu; al contrari: és un hàbil conversador que es fa entenedor quan parla sobre quelcom de vegades tan fred com l'Estatut d'autonomia. Coneixedor dels treballs de confecció de l'Estatut del 1983 i del procés de la reforma del 1999, l'autor de *Les claus polítiques del procés autonòmic balear* ha participat a la comissió de savis que ha assessorat la ponència per a la reforma del text estatutari.

Com avaluau el procés de reforma de l'Estatut de les Balears i, especialment, el funcionament de la comissió de savis en què heu participat?

Crec que l'element més important és que el procés ha transcen-

nència ha fet la feina a corre-cuita: fins al darrer moment no hem sabut si es podria presentar l'Estatut a Madrid dins aquesta legislatura. La comissió sí que va fer un treball més pausat i més constant.

«El nostre Estatut s'ha reformat perquè es reformaven els altres»

dit l'àmbit de les Illes Balears. Paral·lelament als treballs del Govern, la ponència i la comissió, es reformava l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i es polititzava el nostre procés. La po-

coets. Hauríem de distingir dos àmbits: el que s'ha modificat a nivell intern i el que no s'ha assolit a nivell extern.

A nivell intern, hi ha aspectes que s'han resolt; algunes reivin-

I què trobau del text final de la proposta?

Trob que és una proposta que no és per tirar

dicacions eren històriques: per exemple, la separació de les llistes electorals del Parlament i dels consells insulars, la competència per al president de dissoldre el Parlament i convocar eleccions. Són reivindicacions que ja havien sorgit durant la reforma del 1999 i que ara se solucionen. El tema central a nivell intern és el dels consells insulars, que amb aquesta reforma aconseguixen un estatus especial (a l'Estatut del 1983 no s'inclouen a la llista de les institucions d'autogovern). Encara en l'àmbit dels consells, la reforma reconeix unes competències pròpies d'aquestes institucions, sobre les quals tindran fins i tot potestat reglamentària: són competències transferides per l'Estatut mateix. Sobre aquesta qüestió, els conservadors han canviat de posició dues vegades: si bé Manuel Fraga, en nom d'Alianza Popular, deia que l'Estatut de 1983 no era complet perquè no definia els consells com a institucions d'autogovern, el Partit Popular s'hi va oposar durant la reforma de l'any 1999. Finalment això s'ha resolt. Cal remarcar que els consells tindran potestat reglamentària sobre qüestions tan importants com urbanisme o ordenació del territori.

La creació del Consell de Formentera és la moneda de canvi que s'ha fet servir per acceptar que els consells tinguin potestat reglamentària i competències exclusives?

En realitat, hem passat de tres

EL MIRALL amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

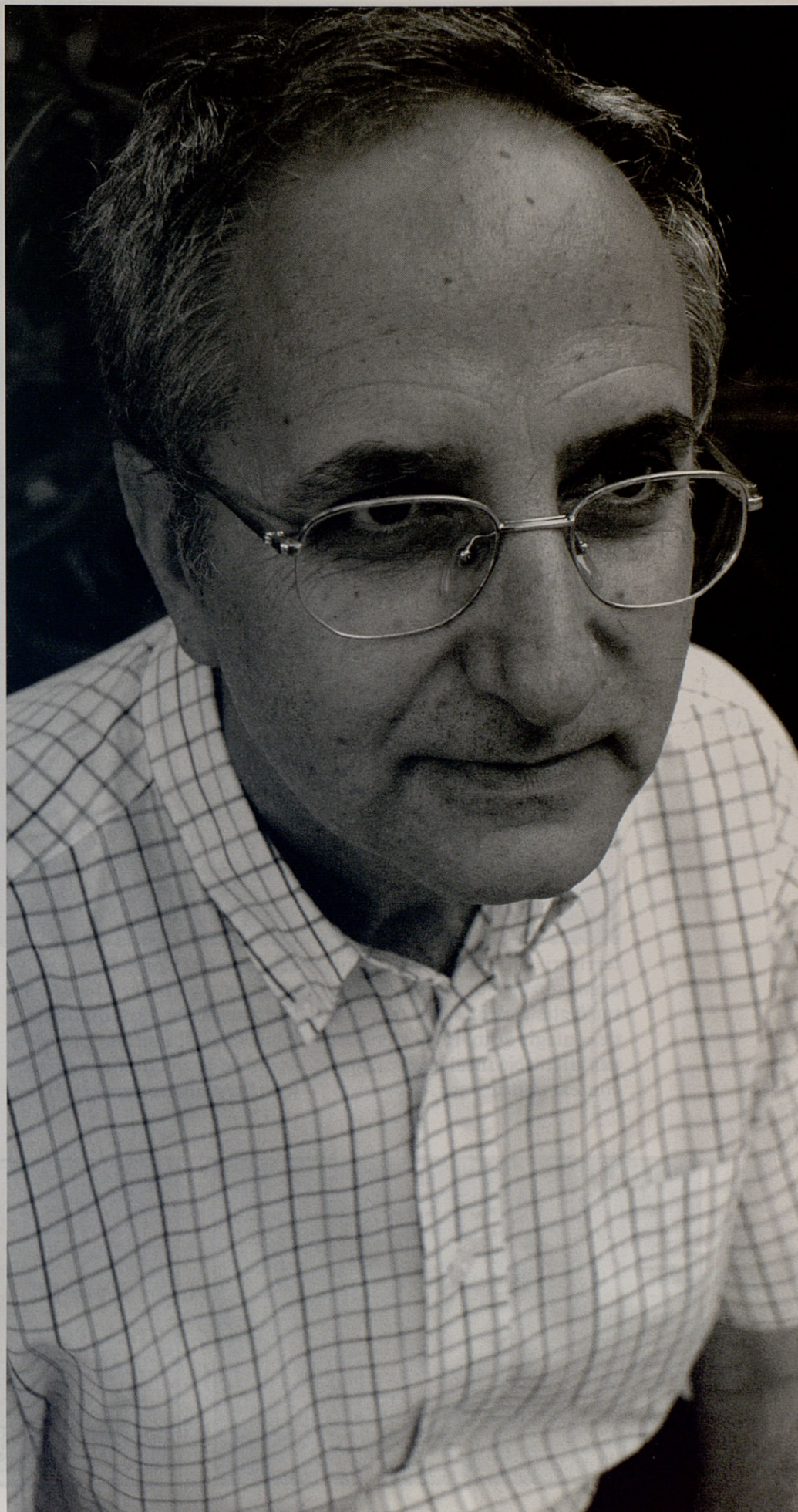
consells a quatre. Això ha comportat que hi hagi un representant més d'Eivissa al seu Consell (ja que es mantenen els tretze que hi havia, però no n'hi ha cap en representació de Formentera). Sobre la creació del Consell de Formentera hi havia dues propostes: hi havia membres de la comissió que ens decantàvem per eixamplar les competències municipals de l'Ajuntament de Formentera; però al final es va imposar la teoria que era necessari crear un consell insular propi per a l'illa.

La reforma també ha blindat els consells, i ha tancat la polèmica de la Llei de consells, que era al Tribunal Constitucional.

En resum, aquesta reforma de l'Estatut ha resolt els temes interns, més relacionats amb la distribució del poder. Perquè els aspectes externs (competències, recursos, finançament, fet diferencial insular) han quedat més igualits. Mentre els catalans blindaven les competències, nosaltres hem blindat els consells. Aquí prioritizam els temes relacionats amb la distribució del poder i deixam de banda els instruments necessaris per fer polítiques i la reivindicació davant l'Estat: és una constant nostra.

Com s'enfoca a l'Estatut la reivindicació davant l'Estat?

Això, evidentment, ha quedat més igualit. Milloram una mica: racionalitzam les competències, descrivim alguna submatèria (però poques), alguna competència millora qualitativament... En el cas de la policia autonòmica, per exemple, s'ha copiat el model andalús, en lloc de descriure a l'Estatut les bases i els principis que han de regir la creació i l'actuació d'aquest cos policial (com prescriu la Constitució que s'ha de fer): hem creat una policia sense energia. S'han fet petits retocs basats en les polítiques que es duen a terme efectivament des de les Balears.

I quines compensacions s'hi estableixen pel fet insular?

La comissió, a instància meua, havia fet bastanta feina sobre aquest punt. Intentàrem introduir un capítol, dins el títol del finançament, referit al fet diferencial insular, que recuperàs aspectes fiscals i econòmics del REB que varen ser rebaixats a Madrid.

Els contraris a aquest argument, expliquen que cada comunitat autònoma té el seu terme per reclamar un millor finançament: si no és insularitat és població i, si no, des població.

Però nosaltres tenim un avantatge: i és que la Constitució espanyola parla d'insularitat. En parla a l'article 138. La feina que havia fet la comissió en aquest punt era una bona eina, i l'únic que n'ha quedat és una referència a l'article 3 i en una disposició addicional. Aquesta referència a la disposició addicional, que es coneix com la "clàusula Matas", és positiva: garanteix que totes les mesures correctores que l'Estat apliqui a les Canàries seran d'aplicació directa a les Balears, si no són conseqüència de la situació ultraperifèrica de les Illes de Fortuna. El fet insular és complex: Europa, per exemple, ens tracta com si fóssim un territori continental, perquè no som regió ultraperifèrica. L'Estatut de les Balears és el més mal de confegir de tot l'Estat, en part per la situació insular, en part pel context polític.

El nostre Estatut s'ha reformat perquè es reformaven els altres: jo m'he cansat de ser dels únics membres de la comissió que defensaven els treballs de la reforma de l'Estatut.

En l'aspecte identitari, quins són els canvis principals?

En aquest aspecte, anam cap enrere. Al preàmbul, es prescindeix de l'esperit de l'exposició de motius de la Llei de normalització lingüística i es retorna a la tesi de Ribas de Reyna sobre les Balears com a *crisol de cultures y civilizaciones*, la més important de les quals (la que ha originat la població autòctona de les Balears, la catalana) ni s'hi esmenta. I a més, es fan tot un seguit de consideracions ideològiques que no hi treuen cap.

Cal tenir present també que la proposta d'Estatut parla de quatre modalitats concretes del català a les Balears: mallorquí, menorquí, eivissenc i formenterer. I un altre punt encara: només érem dos membres de la comissió els qui defensàvem la igualtat entre català i castellà pel que fa a drets i deures de la ciutadania. El text ha quedat com estava, el català continua en un estatus inferior.

Què podem esperar del pas de l'Estatut pel Congrés?

El més probable és que no hi hagi grans canvis. Podrien caure els noms de les modalitats. També les xifres concretes de l'apartat

del finançament, perquè el ministre ha dit que no hi volia xifres. També, segurament, s'hi introduiran canvis tècnics.

EL MIRALL

amb el suport de

Consell de Mallorca

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

Per assolir aquestes petites millores, era necessari reformar l'Estatut?

Sí. Per tot el que s'ha fet en matèria

de consells, s'havia de modificar l'Estatut: per blindar els consells, per crear el Consell de Formentera, calia una reforma estatutària. Aquí estam molt centrats en la discussió

sobre el poder: tothom està preocupat sobre si li anirà millor d'una manera o de l'altra. I en això s'ha centrat la reforma. En definitiva, no és un estatut engrescador.

**ESPECIALISTES
EN ARTICLES
DE MUNTANYA,
CÀMPING, ESQUÍ
I ESCALADA**

T'equipam per a l'aventura

**ES
REFUGI**

Via Sindicat, 21 (pati interior)
Palma

Tel. 971 71 67 31

Fax 971 71 85 97

refugi@detallsport.es

www.esrefugi.es

Traspàs del pare Llabrés

El passat dia 7 de juliol va morir mossèn Pere Llabrés. El pare Llabrés va ser una persona compromesa i amb una gran capacitat de feina. En aquests moments era canonge de la Seu i delegat diocesà de patrimoni.

Entre les tasques que va desenvolupar al llarg de la seva vida en favor de la llengua i cultura pròpies, cal destacar la seva feina de cap de redacció de la revista *Lluc* i la fundació, juntament amb Climent Garau, Josep Magrinyà i Paquita Bosch, del Grup Blanquerna. A més a més també fou director de la revista *Comunicació* i, com a vocal de la Fundació Art a la Seu, va ser el principal interlocutor de Miquel Barceló en la seva intervenció artística a la capella de Sant Pere de la catedral de Mallorca. També era col·laborador del *Diari de Balears* i la *Gran Enciclopèdia de Mallorca*, i membre del consell assessor de l'Obra Cultural Balear. El desembre de l'any 2001, el seu compromís amb la llengua i la cultura del país fou reconegut per l'Obra Cultural Balear, la qual li va atorgar el premi Josep Maria Llompart en el marc dels Premis 31 de Desembre.

Augmenta l'emissió de gasos d'efecte hivernacle

Un estudi publicat a la revista *World Watch* informa que les Illes Balears han augmentat un seixanta-dos per cent les emissions de gasos productors de l'efecte hivernacle entre els anys 1990 i 2005, xifra que supera d'un bon tros els límits permesos pel protocol de Kyoto. Sembla ser que les centrals generadores d'energia i els mitjans de transport, per aquest ordre, en són els principals agents responsables. Així, les centrals termoelectriques emeten més del cinquanta-dos per cent del total dels gasos contaminants, mentre que els vehicles de transport en són responsables de més del vint-i-vuit per cent.

El document, redactat per l'expert en la matèria José Santamarta, responsabilitza d'aquest augment desmesurat les polítiques de promoció del transport privat, l'especulació urbanística, l'urbanisme dispers i el creixement descontrolat.

Més de 15.000 altes al puntCat en cinc mesos

En menys de cinc mesos de funcionament el .cat ha sobrepassat els 15.000 dominis actius, una xifra que, segons la Fundació PuntCat, entitat que gestiona aquest domini, «supera àmpliament els objectius fixats i les expectatives més optimistes per a aquest període».

Des de dia 24 d'abril s'han aprovat més de 6.000 dominis, d'un total de 6.700 de demanats. A més, durant el període de llançament ('sunrise'), del 13 de febrer al 21 d'abril, se'n van aprovar més de 9.000 dels 11.400 que s'havien demanat. La Fundació ha revisat una per una totes les sol·licituds del domini, que, recordem-ho, han de demostrar alguna relació amb la comunitat lingüística i cultural catalana.

El .cat és, juntament amb el .travel, el domini més important dels anomenats 'Sponsored TLD', dominis restringits a una comunitat determinada. Prenent, per exemple, les estadístiques que proporciona el Google sobre les pàgines que té identificades com a publicades amb domini .cat, trobam que la xifra supera les 2.500.000 pàgines, un nombre molt alt per a un domini tan jove.

Presentació d'Els Nostres Pobles a Campos

El passat diumenge dia 16 de juliol va tenir lloc la presentació al Club Nàutic de sa Ràpita del primer dossier Els Nostres Pobles d'*El Mirall*. Es tracta d'una nova secció que anirà encartada dins la nostra revista i que pretén donar a conèixer als lectors d'*El Mirall* les característiques culturals i econòmiques més rellevants dels distints municipis.

Aquest primer dossier està dedicat a Campos i ha comptat amb la col·laboració de distintes personalitats del món de la cultura i l'economia d'aquest municipi, i també de l'Ajuntament.

L'acte consistí en un breu parlament del batle de Campos, Andreu Prohens, del director d'*El Mirall*, Josep Melià i del president de l'Associació El Mirall, Jaume Lladó. Hi hagué una intervenció musical força lluïda a càrrec de l'Orquestra Jove de l'Escola Municipal de Música dirigida per Buster Flood.

Acabat l'acte se serví una copa de cava als nombrosos assistents.

La Fundació "SA NOSTRA" presenta els nous becaris i becàries a l'estranger

El director gerent, Andreu Ramis va explicar els objectius de la convocatòria "dóna l'oportunitat d'ampliar estudis superiors, sense limitar la disciplina o l'elecció de centre i país de destinació". Enguany s'han otorgat 8 beques, amb l'objectiu d'aconseguir que la societat balear assoleixi els nivells de progrés adequats a les noves exigències científiques, tècniques i artístiques del món actual.

Proyectos solidaris

Trenta-tres projectes presentats per 29 entitats sense ànim de lucre de Mallorca es durán a terme amb el suport econòmic de la Fundació "SA NOSTRA" en el marc de la Convocatòria d'Ajuts per a Projectes Solidaris (en total 192.000 euros).

- 13 per a infants i joves de situació de riscos social
- 9 per persones marginades i ezcloses socialment
- 4 per a malalts crònics
- 7 per a persones con discapacitats

La mort de J. M. Palau i Camps, M. À. Riera i D. Huguet

DAMIÀ PONS

**Seixanta anys després
d'aquella nefasta
setmana en què un
cop militar havia donat
origen a una guerra
civil sagnant i a un
llarg període de
repressió de la llengua
i la cultura catalanes,
les lletres mallorquines
varen patir un impacte
de mort –inesperat,
excessiu, injustament
prematur– que va
semblar que era fruit
d'una maledicció
bíblica.**

Al voltant del dia de Santa Margalida de l'any 1996 moriren Josep Maria Palau i Camps (Barcelona, 1914), Miquel Àngel Riera Nadal (Manacor, 1930) i Damia Huguet Roig (Campos, 1946). Els articles necrològics, les fotografies de diferents moments de les seves vides i les esqueles nombroses i diverses feren acte de presència abundosa als mitjans de comunicació i crearen la sensació que algun ésser maligne havia donat mal bocí als escriptors mallorquins. Va ser una mena de devastació que no va respectar ni l'edat de dues de les víctimes ni tampoc l'existència d'uns projectes creatius potents ja esbossats que necessàriament requeri- en una mica més de temps.

Palau, Riera i Huguet varen compartir l'hora de la mort. També coincidiren en la seva pertinença activa al món literari català i en la voluntat de fer-hi aportacions pròpies per tal d'ampliar-lo i donar-li riquesa i continuïtat. A la vegada, però, foren tres escriptors i tres éssers humans prou diversos. D'entrada, pertanyien a generacions diferents: Palau, a la de la República; Riera, a la primera que es va formar en la postguerra; Huguet, a la de 1970. Tres moments històrics no coincidents de construcció com a persones i com a escriptors, amb totes les conseqüències vitals i culturals que del fet en cada cas se'n derivaven. Palau, establert a Palma el 1941, procedia d'una Barcelona en la qual la cultura catalana se sabia derrotada i que premeditadament conservava ben viva la memòria de totes les expectatives de norma-

litat estable que amb l'arribada de la República i la implantació de la Generalitat havia semblat que podrien ser possibles. Riera i Huguet, mallorquins de la part forana, varen créixer i es formaren dins una societat que majoritàriament se sentia còmoda amb els paràmetres imposats pel nou règim dictatorial: la por i el silenci en la vida quotidiana, la submissió consentida i les adhesions estridents a les noves autoritats, l'acceptació de la moral pública imposada pel nacional-catolicisme, la interiorització d'un sentiment profund de menyspreu envers la llengua, la cultura i els elements identitaris propis...

La personalitat dels tres escriptors oferia una gamma ben interessant de tipologies humanes. Palau, sociable i irònic, reconciliat amb ell mateix, d'alçada escassa però de presència que no passava desapercebuda a causa de la seva pipa i el seu bigoti, sempre capaç de relacionar-se amb els altres des de la cordialitat i la bonhomia, assistent habitual i encuriosit als esdeveniments cívic o literaris que se celebraven a la seva ciutat. Riera, senyori- vol i distant, amb una complexitat de vida interior que no es projectava a l'hora de les seves relacions socials, discret i molt formal, amb una timidesa profunda que es concretava en l'adopció d'una mena d'autoprotecció que de bon principi el feia situar-se en la perifèria en participar en un grup de conversa o en assistir a un acte públic. Huguet, apassionat i generós, ciclotímic i escar- dalenc, mitòman i terrenal, col-

leccionista de paraules campaneres i d'imatges de Godard i de Fellini, illòman i mediterrani, sempre oscil·lant entre el malestar interior i el vitalisme epicuri. La voluntat persistent de ser escriptors en català i un sentit molt accentuat de ciutadania, els dugueren a implicar-se activament en el procés de conquerir una situació de normalitat per a la llengua, la cultura i la identitat catalanes. Amb aquest objectiu, dedicaren una part del seu temps a l'activisme civiocultural. Riera i Huguet, a Manacor i a Campos, i ambdós també exerciren d'impulsors de col·leccions de poesia: el primer, amb «El Turó» i «Tià de sa Real»; el segon, amb les edicions Guaret. Palau va ser membre actiu de l'Obra Cultural Balear i de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, i en va ocupar la vicepresidència. Fer una obra literària i, a la vegada, contribuir que l'acte de la seva escriptura es pogués produir cada vegada més en un entorn lingüístic, social i polític que fos receptiu i lleial a la literatura catalana. Els escriptors catalans, de la Renaixença ençà, inevitablement s'han hagut de sentir compromesos amb aquest doble objectiu. Ha estat el peatge inevitable d'aquells que assumeixen fer part d'una cultura que es troba en un estat d'anormalitat crònica. Dels escriptors, però, allò que de veritat compta és, evidentment, l'obra que foren capaços d'elaborar. Palau conreà els tres gèneres bàsics. Com a poeta, publicà dos reculls en la dècada de 1950: versos lleugers, imatges sensorials, melodia de cançó. Fou un dels seleccionats per Manuel Sanchis Guarner en l'antologia *Els poetes insulars de postguer-*

ra (1951). A la represa del teatre en català a partir de 1949, en gran manera centrada en l'activitat de la Companyia Artis, hi volgué contribuir amb l'aportació d'un gran nombre de peces, una d'aquestes feta a quatre mans amb Martí Ma y o l (*Portes obertes*, 1949), dues de publicades, i setze, escrites entre el 1951 i el 1968, que encara avui es mantenen inèdites. Va ser en el gènere de la novel·la —en va enllestir una quinzena— en què Palau féu les obres que assoliren més interès. Amb *Els transplantats* (1963) fou pioner en el tractament del tema de la immigració. Sense defugir del tot l'ús de certs recursos propis del melodrama, va denunciar les injustícies a què eren sotmesos els forasters peninsulars arribats a la Mallorca del primer boom turístic. Els anys vuitanta, quan el sistema cultural català va prioritzar l'objectiu de la normalització social de la lectura en la llengua del país, la novel·la de gènere, especialment la políciaca, esdevingué una opció creativa percebuda com a necessària i útil. Palau i Camps hi va fer nombroses aportacions: en va publicar sis, de políciacs —la primera, *Assassinat al Club dels Poetes*, 1983—, i en deixà altres tantes d'inèdites, i també una altra que pot adscriure's a la categoria de la novel·la rosa (*La dama del país del sol*, 1989). El seu inspector Jaume Arbós —amb coincidències evidents amb l'autor ma-

teix— resulta una figura literària atractiva, pròxima, creïble. A *Aquesta mena d'amor* (1985) i a *El sol surt al crepuscle* (1993), els temes que s'hi tracten són les hipocresies de la societat mallorquina i la barbàrie salvatge de la repressió de durant la

Els tres escriptors oferien una gamma ben interessant de tipologies humanes

Guerra civil. Palau, és cert, va ser un autor menor, però honest i estimable. I amb una vocació literària de pedra picada, fins i tot capaç de resistir la decepció reiterada de la no publicació.

La de Riera fou una literatura d'autor: amb una marca personal inconfusible, tant pel seu estil com pel món existencial que s'hi expressa. Els seus poemes, de versos sintàcticament fluvials i amb imatges que combinen amb saviesa la referència quotidiana amb la resolució culturalista, són per damunt tot una recreació idealista de l'amor, i un intent obsessiu de trobar, mitjançant les paraules, aquella bellesa trasbalsadora que únicament pot sorgir de la plenitud emocional o de la degustació intensa d'una idea o d'una obra artística. Amb la seva narrativa —sis novel·les i dos reculls de contes: de *Fuita i martiri de Sant Andreu Milà* (1973) a *Crònica lasciva d'una decadència* (1995)—, va dur a terme un dels projectes creatius més ambiciosos i coherents de la literatura catalana de la segona meitat del segle XX. Una prosa minuciosa, un

Caires Culturals

Informació i reserves
C/General Riera, 14

TEL 971 204 502

Avalats per la qualitat
dels turismes de

Viages

Tramuntana

www.cairesculturals.com

"Aprèn cultura... tria viatjar"

RUTES CULTURALS

Lleida a la tardor: gastronomia i cultura

19 al 22 d'Octubre

Dissenyat i dirigit per **JOAN BARCELÓ**,

l'home del temps a TVE.

Programa que barreja gastronomia i cultura a la Lleida més desconeguda.

¡I EN PENSIO COMPLETA!

Preu per persona..... **540** euros

Arqueologia i Calls jueus a Catalunya

06 al 09 de Desembre

Dissenyat i dirigit per **BIEL BARCELÓ (ARCA)**

i el periodista **CARLOS GARRIDO**

Visitant els calls jueus de Barcelona, Girona, el poble de Besalú, Castelló d'Empúries i les ruïnes d'Empúries.

Entre d'altres...

Preu per persona..... **550** euros

Roma, ciutat de llegenda

05 al 08 d'Octubre

Dissenyat i dirigit per **GASPAR VALERO**,

prestigios historiador mallorquí.

Aprendrem història mitjançant les llegendes que ens contara el mestre Gaspar

Preu per persona..... **860** euros

Llevant històric i Ciutat de les Arts i les Ciències

12 al 15 d'Octubre

Dissenyat i dirigit per l'escriptor mallorquí

PERE MOREY

De València a Alacant, passant per Gandia, Denia, Tarbena (el país dels illencs transplantats), Ilic...

Preu per persona..... **490** euros

estil dens, uns personatges de psicologia laberíntiques, uns éssers vius enfrontats sense escut a tot aquell seguit de genets devastadors que infatigablement ataquen la condició humana: la por i la violència, el pas del temps i la mort.

Huguet fou un creador compulsiu. Per això, a més d'una abundantíssima producció poètica, també va ser fotògraf i pintor, i un manipulador artístic de pedres i d'objectes de fisonomies extravagants –els objectes trobats del surrealisme–, i un realitzador godardian de pel·lícules d'imatges colpidores (encara que tan sols fos a un nivell purament mental). Així mateix, practicà la crítica cinematogràfica i l'article periodístic. La poesia d'Huguet, primer amb uns versos allargassats que blaibonetejaven i després amb les ràfegues tel·legràfiques que podem llegir a *Ofici de sords* (1976) i *Trans badats* (1979), és essencialment vitalista. Una festa de paraules i una celebració de l'entorn més pròxim –un Campos concebut com el microcosmos que inclou totes les realitats i totes les vivències–, amb imatges que tenen la contundència de la pedrada i, de vegades, l'enginy càustic de la millor tradició dels glosadors. Una de les aportacions més valuoses fetes per Huguet va ser la de recuperar uns referents que eren propis del món rural –lèxic, elements, escenaris, tipus humans– i, a la vegada, actualitzar-los i fer-los coexistir amb naturalitat amb uns altres de procedència cosmo-

polita. París i Campos, la copa de cassalla de Llubí i una pel·lícula de Godard: les cares d'una mateixa vida.

La fortuna literària de cada un dels tres escriptors en l'àmbit global de les lletres catalanes fou ben desigual. Palau gairebé no transcendí els límits de l'illa, i el seu moment màxim de difusió vengué donat pel fet que alguna de les seves novel·les de l'inspector Arbós es convertiren ocasionalment en lectura obligatòria en algun institut mallorquí. Huguet, a Mallorca, abans i després de 1996, esdevingué en certa manera un mite, tant per la seva creativitat polimòrfica com pel seu infatigable apostolat a favor de la poesia, un gènere habitualment desvalgut. A hores d'ara, el poeta campaner té fidels incondicionals, tal volta no són gaire nombrosos, però la seva és una lleialtat incombustible. Quant a la seva recepció a Barcelona, Huguet no ho va tenir fàcil. El retoricisme culturalista del nucli que va impulsar Els Llibres del Mall, hegemònic durant bona part de la dècada dels setanta, no va saber valorar aquell discurs poètic huguetià sembrat de referents rurals i resolt amb versos alliberats de tota mena de motlle apriorístic. A les darreries dels vuitanta, va publicar per primera vegada un recull a una editorial barcelonina, a Edicions 62, a la prestigiosa col·lecció «L'Escorpí». Després de la seva mort, «Els Llibres de l'Óssa Menor», de l'editorial Proa, publicaren una antologia excel·lent

dels seus versos preparada per Joan Mas i Vives. Fa uns pocs anys, l'espectacle teatral *Esque-na de ganivet*, dirigit per Pep Tos-sar, també va contribuir a ampliar la difusió del món literari huguetià, almenys entre les minories més interessades pel fet poètic. En qualsevol cas, sembla evident que la poesia d'Huguet encara no està suficientment encaixada, en la posició jeràrquica que li pertocaria, dins el sistema literari català global. Contràriament, hom pot pensar que l'obra valuosíssima de Riera en bona manera va aconseguir la recepció crítica, el reconeixement i la difusió que corresponien als seus valors artístics. Amb les novel·les, guanyà els premis literaris més importants; tant l'obra poètica com la narrativa ben aviat foren objecte d'una anàlisi crítica detallada i solvent, i sempre amb el resultat final d'una valoració molt positiva, amb Pere Rosselló i Vicenç Llorca com els dos practicants més insistents; algunes de les seves novel·les han estat traduïdes a diferents idiomes (a l'alemany, al txec, al rus, a l'anglès i al francès).

La mort de Palau i Camps, Miquel Àngel Riera i Damià Huguet, en qüestió d'uns pocs dies, va convertir la setmana de Santa Margalida d'ara fa deu anys en un moment de desolació. Uns varen perdre uns bons amics; tots, l'oportunitat de llegir aquelles noves obres magnífiques que ben segur els nostres autors haurien escrit si la vida els n'hagués donat l'oportunitat.

PROGRAMACIÓ ESPECIAL ESTIU 2006

JORDÀNIA 8 dies des de **750,00 EUR**
CROÀCIA 8 dies des de **659,00 EUR**

MOSCOU/SAN PETERSBURG des de **839,00 EUR**

EGIPTE 8 dies des de **764,00 EUR**

PAÏSSOS BÀLTICS 10 dies des de **1.700,00 EUR**

PRAGA/BUDAPEST 8 dies des de **569,00 EUR**

TAILÀNDIA 8 dies des de **1.337,00 EUR**

VIETNAM 9 dies des de **1.494,00 EUR**

VIETNAM/CAMBODJA 18 dies des de **2.325,00 EUR**

No inclou taxes, visats ni despeses de gestió

Informes i reserves: OMS, 50 B. Box 696 · 07003 Palma (Mallorca)
Tel. 971 72 38 42 · Fax 971 72 69 42 · <http://www.viajesmartel.com> · ventas@viajesmartel.com

Miquel Àngel Riera: deu anys després

PERE ROSSELLÓ BOYER

El juliol d'enguany es compleixen deu anys que, en una *setmana tràgica*, desaparegueren de cop tres persones importants de les nostres lletres: Josep M. Palau i Camps, Damià Huguet i Miquel Àngel Riera. Tots tres tenien una cosa en comú: una absoluta fidelitat a la literatura i a la cultura catalanes. Miquel Àngel Riera se'n va anar prematurament, quan encara tenia moltes coses a dir-nos, amb una obra que no s'havia tancat completament i amb uns quants projectes sense realitzar. Tot i això, el seu llegat es caracteritza, més que per la quantitat, per la qualitat. És a dir, és una obra ben feta, construïda amb la voluntat de perdurar més enllà de la destrucció que el pas del temps imposa. Miquel Àngel Riera abastà gèneres diversos, com la novel·la (*Fuita i martiri de Sant Andreu Milà*, 1973; *Morir quan cal*, 1974; *L'endemà de mai*, 1978; *Panorama amb dona*, 1983; *Els déus inaccessibles*, 1987; i *Illa Flaubert*, 1990), el conte (*La rara anatomia dels centaures*, 1979; i *Crònica lasciva d'una decadència*, 1995) i, especialment, la poesia (*Poemes a Nai*, 1965; *Biografia*, 1974; *La bella de l'home*, 1979; *Paràbola i clam de la cosa humana*, 1974; *Llibre de benaventurades*, 1980; i *El pis de la badia*, 1992). I això per no citar, a més dels seus primers llibres de poesia en castellà i en català, les seves versions al català de poemes de Rafael Alberti –aparegudes sota el títol de *Poemes de l'enyorament* (1972)– i tot un conjunt d'articles i de textos sobre literatura, que aplegarem pòstumament sota el títol de *La meua experiència creativa i altres escrits* (2002).

No voldria, però, que aquestes línies poguessin derivar cap a una síntesi improvisada sobre els seus

llibres. En canvi, voldria dir que Miquel Àngel Riera ens va deixar una cosa que és molt més que una obra. Els que, com a amic i com a escriptor, el vàrem conèixer de més de prop potser tenim clar que també ens deixà un *exemple*. No sols en les seves converses amb nosaltres, sinó també en les seves intervencions públiques i en alguns textos escrits, Miquel Àngel Riera va anar definint el que ell creia que havia d'esser l'escriptor. I he de dir que aquest mot, *escriptor*, era reverencià per ell –fins al punt de no atrevir-se mai a aplicar-se'l, a si mateix–, perquè concebia la literatura com la labor creativa més elevada a què algú es pot lliurar.

Miquel Àngel Riera s'havia forjat aquesta concepció, a partir tant de les seves reflexions personals davant la literatura, com de l'exemple i de les paraules d'alguns dels escriptors més importants de la literatura universal. Tots sabem que ell, pel moment i pel lloc en què havia nascut, no havia tengut mestres. Els seus guies havien estat exclusivament els llibres de Federico García Lorca, Vicente Aleixandre, Tomas Mann, Gustave Flaubert... i, sobretot, Marcel Proust. Les paraules clau d'aquesta manera d'entendre la literatura eren exigència, esforç, autenticitat... És a dir: respecte per la literatura i pels lectors.

Jo crec que Miquel Àngel Riera fou sobretot un *escriptor compromès*. Compromès no en el sentit d'estar vinculat a un partit polític determinat o a una ideologia concreta, sinó en el d'esser fidel a uns valors, els propis, i a no trair-los mai per cap motiu. En l'obra de Miquel Àngel Riera hi ha, és cert, una denúncia envers certes injustícies: els assassins de la Guerra civil, l'Església aliada amb els botxins del poble, els jutges compromesos, els explotadors... no s'escapen als seus judicis de condemna. Però la seva crítica no respon mai a cap consigna de ningú, sinó que neix del més profund de la seva consciència. Perquè el compromís de Miquel Àngel Riera era sobretot un pacte de lleialtat a si mateix, a la literatura i als lectors. I, entre les clàusules d'aquest pacte, n'hi havia una referida a la qualitat de l'obra: l'escriptor ha d'intentar donar uns llibres *el més escrits possible*, és a dir, treballats amb tota la intensitat i tota la

perfecció de què sigui capaç. Això implica no fer concessions de capasta a canvi d'una major comercialitat, ni claudicar de les

pròpies idees encara que no agradin al poder de torn o al públic majoritari. És a dir, l'autor ha d'escriure les obres en total llibertat, tal i

borja moll, 8a baixos · 07003 · palma · 971 723 819 · 649 670 163 · ecografic@telefonica.net

ecogràfic
disseny

com pensa que han d'esser, tot tenint com a única meta –potser inassolible, però no per això renunciabile– la perfecció.

Alguns no han comprès –o no han volgut comprendre– aquesta manera de pensar i han cregut que Miquel Àngel Riera havia pretès un

cert elitisme i que escrivia exclusivament per a un lector selecte i minoritari. Crec que els que així pensen estan equivocats: precisament, una de les seves obsessions anava contra aquells que equiparen les obres literàries a objectes d'usar i tirar, amb una durada sempre efímera. No es pot qualificar d'*elitista* aquell que vol que, d'aquí a cent anys o més, encara el llegeixin, aquell que renuncia a la glòria immediata o a l'èxit d'esser el més venut a canvi d'una obra sòlida i de qualitat, que ennobleix la cultura i el poble de què forma part; aquell que no admet cap claudicació que pugui perjudicar la Literatura, amb majúscules.

Dissortadament, totes aquestes idees del nostre amic escriptor –jo sí que li vull aplicar el nom que ell no gosava donar-se– no són les que guien el món cultural d'avui. En una societat *filistea*, com la nostra, no és estrany que la fortuna d'una obra com la de Miquel Àngel Riera durant aquests deu anys, en què no ha estat físicament present entre nosaltres, s'hagi reduït a unes quantes reedicions, a una sèrie d'estudis de caire més bé universitari, a l'edició de l'*Obra Poètica Completa* a càrrec d'uns editors excepcionals (Edicions del Salobre) i a alguns actes puntuals. Tot això, però, ha anat acompanyat d'una progressiva desatenció per part dels grans editors i dels mitjans de comunicació de Barcelona, de cada dia més superficials i menys *nostres*, i de la mesquina més absoluta dels dirigents polítics d'aquestes illes, que fins i tot li han negat un reconeixement simbòlic al seu poble natal.

Vidal
CAMPOS
FOTOGRAFIA I VÍDEO
C/ PLAÇA, 15
TEL 971 650 643

*Professionals
des de 1919*

C/ PLAÇA, 15. 07630 CAMPOS. ILLES BALEARS. TEL./FAX 971650643

Record de Josep M. Palau i Camps

ANTONI NADAL

Enguany fa deu anys de la mort, a Palma, de l'escriptor Josep M. Palau i Camps. Aquest aniversari és, per tant, una ocasió per recordar la seva figura intel·lectual i humana.

Palau i Camps va néixer a Barcelona l'any 1914, d'una família benestant. Era fill del botànic i farmacèutic Pere C. Palau i Ferrer, autor del famós manual de medicina popular *Les plantes medicinals baleariques*. Va aprendre les primeres lletres a l'escola pública de Sant Jaume dels Domenys (Baix Penedès), estudià amb els maristes de Badalona, acabà el batxillerat a l'Institut Jaume Balmes de Barcelona i començà els estudis de farmàcia i ciències naturals a la Universitat de Barcelona. Cria en un ambient propici, amb lectures en català des de ben petit i amb alguns antecedents familiars literaris, aviat va demostrar el seu interès pel teatre actuant en companyies d'aficionats i escrivint-hi algunes peces. Amb 16 o 17 anys va estrenar la primera peça teatral.

L'esclat de la Guerra Civil el sorprèn fent el soldat a Mallorca –vivència que recrea en la novel·la *El sol surt al crepuscle* (1993)–, i és ací on es casa i on fixa la residència, al començament dels anys quaranta. Aviat s'obrirà una nova etapa del teatre mallorquí després d'una dècada de proscripció. L'escriptor Martí Mayol

de la Companyia Artis. L'obra s'estrena el 25 d'abril de 1949 sense èxit de públic. Malgrat les seves deficiències, *Portes obertes* introduïa un tema que s'allunyava del teatre regional i fins a cert punt el superava, perquè els autors hi volien espotar el xoc entre els prejudicis socials del passat i la realitat del present dins una família de l'aristocràcia mallorquina que va a mal borràs. Tanmateix, els aires renovadors van durar poc a la Companyia Artis. En conseqüència, si un autor hi volia ser estrenar s'hauria de plegar a les exigències de la companyia. Palau i Camps no hi va accedir i va restar fora de l'escena gairebé durant la resta de la seva vida, tret d'algunes comptades representacions, sobretot per la Companyia Ínsula. No obstant això, contra el que hauria estat més lògic, Palau no va deixar d'escriure teatre. L'estrena de *Portes obertes* l'havia acostat al grup literari que integraven Llorenç Moyà, Miquel Gayà, Josep M. Llompart i Jaume Vidal Alcover, entre d'altres. Sens dubte, d'aquell tracte, i de l'amistat amb l'escriptora Lola Anglada, en va sortir consolidada la seva vocació literària. Pel que fa a la dramàtica, composta de deu peces d'extensió normal, nou peces breus i una adaptació escènica del *Viatge tràgic de l'amo en Xec de s'Ullastar*, d'Àngel Ruiz i Pablo, hom no pot ignorar l'incentiu que van suposar els certàmens si es vol explicar la regularitat de la producció de l'escriptor durant l'ostracisme. L'any 1957 obté el premi Bartomeu Ferrà (Ciutat de Palma de teatre) amb *S'ha venut un home* i és un dels primers autors mallorquins que comencen a obtenir premis fora de

demana la col·laboració a Palau i Camps per escriure un drama titulat *Portes obertes*, que es transformarà en comèdia per imperatius

Mallorca. Guanya el Premi de Teatre dels Jocs Florals de Ciutadella 1958 amb *Joan Aloi*, i el Premi Mariscal Joffre dels Jocs Florals que tenen lloc a Perpinyà el mateix any amb *Encara les armes*, potser la seva obra més reeixida. Amb la mort del dictador va semblar, però, que s'encetava una nova època per al teatre, més favorable als autors. Així ho devia entendre Palau i Camps quan va refer algunes de les seves millors peces, a més d'escriure'n una altra, *Quan només es canvia de camisa*, l'any 1982. La posterior estrena d'*Assassinat al Club dels Poetes*, el desembre del 1983, pel grup solleric Terra Nostre semblava confirmar un canvi que dissortadament no va tenir continuïtat.

Autor prolífic –va conrear les lletres en variadíssims aspectes–, la seva carrera literària cobrà notorietat amb la publicació de la versió novel·lada d'*Assassinat al Club dels Poetes* (1983), que encetava la saga de l'inspector Arbós. L'any 2002 aquesta novel·la va conèixer la desena edició. Però abans ja havia publicat un llibre de costums ciutadans –*Carrers, places i un rellotge* (1959)–, la novel·la realista *Els trasplantats* (1963), premi Ciutat de Palma 1962, i dos llibres de poemes, *Mosaic d'espurnes* (1951) i *D'Orient i d'Occident* (1959). Agent de viatges de professió, el turisme està molt present en la seva obra. Pel que fa als temes, solen ser conflictes morals considerats des d'un punt de vista cristià. Estilísticament, Palau és un modernista –un epígon modernista, si se'm permet de dir-ne així– que va contra corrent. Tam-

bé va traduir una selecció de poemes amorosos de Robert Graves i publicà desenes d'articles d'opinió en la premsa mallorquina. Com a naturalista, va publicar, entre d'altres, alguns estudis sobre els coleòpters en revistes científiques, fou un infatigable col·leccionista d'escarabats i reuní una gran biblioteca especialitzada. A més, va deixar una abundant obra literària. Després de mort, han aparegut la seva novel·la *Escac a la dama* (2001) i el drama *Quan només es canvia de camisa* dins el volum de diversos autors *Teatre per la llibertat* (2001).

L'autor va esmerçar molts d'esforços, encara, a l'enfortiment de la societat civil, malmesa pel franquisme. Va col·laborar amb l'escoltisme i el protegí. Va ser un dels fundadors de la Societat d'Història Natural de les Balears, i vicepresident de l'Obra Cultural Balear i de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana a les Balears. Nacionalista d'esquerra –deia que «com tothom que té dos dits de cervell»–, Palau i Camps perdura en el record dels seus amics i coneguts per aqueixa ràfega de simpatia i lleialtat que va animar tota la seva vida.

llum i gas
amb més energia que mai

E gesa endesa

FONO
902 500 902
GESA

AVARIES: 902 534 902

Vindicació de Damià Huguet

JALIME VICH

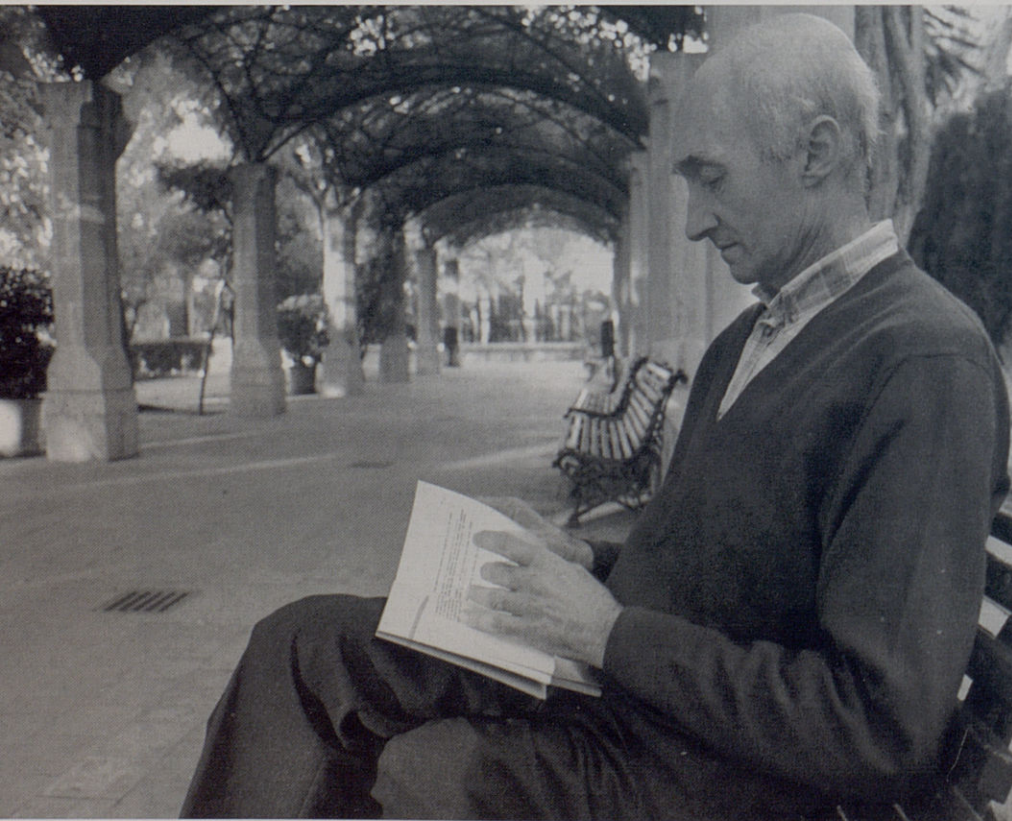
Damià Huguet és una de les figures més interessants que ha donat Mallorca a la cultura catalana en la segona meitat del segle XX; insòlit, provocador, evocador, reflexiu, inquiet, observador, imprescindible.

Segurament n'hi haurà que pensaran que Damià Huguet —o Canova— era un poeta de Campos. Aquells que pensin això, segurament no hauran sabut llegir Damià Huguet. És cert que Damià Huguet va ser autodidacte en la seva formació intel·lectual, i és cert que mai no va deixar d'escriure sobre Campos, però la seva poesia transcendeix, sens dubte, l'aparent localisme, i trobam un poeta amb un agut sentit crític, un agosarat manejador de mots i un cercador —en diversos sentits— incansable que fins i tot ens va regalar dues monografies: *Bibliografia dels escriptors de Campos* (1980) i *Aproximació a l'obra del poeta Miquel Garcia* (1982).

Un vers de Damià Huguet diu:

«Almenys de viure vull morir-me'n fart». I sembla que ho va fer tenir ver: si bé professionalment va treballar en la fàbrica familiar, també va ser corresponsal de premsa, promotor cultural, fotògraf, pintor, crític cinematogràfic, editor, articulista, futbolista... I, si bé l'activitat que li donà més fama va ser la de poeta, no podem oblidar que també va ser un prosista excel·lent —i, si no ho creieu, llegiu *Les fites netes*. Apassionat del cinema, amb una cultura cinematogràfica fora mesura, sembla que també va arribar a escriure algun guió cinematogràfic que, per manca de mitjans, no va arribar a filmar-se. Mai no hem d'oblidar tota aquesta energia a l'hora de llegir Huguet. D'una manera o l'altra, totes aquestes activitats tenen algun reflex en la seva poesia: la poesia de Damià Huguet és molt plàstica, basada en les imatges i en els colors. És inevitable relacionar això amb la pintura i amb la fotografia, però serà el cinema, envers el qual Huguet mantingué una devoció explícita, la seva principal inspiració.

En tot cas, es fa necessari recordar-lo, ara que fa deu anys del seu traspàs, en la setmana més nefasta per a la literatura feta a Mallorca. I és necessari recordar-lo, també, perquè molts dels seus llibres resulten introbables actualment, tot i que s'ha fet alguna reedició i se n'ha fet una *Antologia poètica* a cura del Dr. Joan Mas i Vives —autor també d'un grapat de pròlegs i estudis ben interessants sobre Damià Huguet. Mentre esperam l'anunciada publicació de l'obra completa —que previsiblement inclourà també la poesia que va deixar inèdita, a cura de Sebastià

Alzamora— és necessari mantenir viu el record d'un poeta que (conscientment) va voler mantenir viu el llegat de la generació anterior, la generació que va permetre definitivament superar el llast de l'Escola Mallorquina, i això només es podia fer canviant, innovant, evitant que la poesia entràs en un altre atzucac.

La poesia de Damià Huguet evolucionà amb el temps, és clar. Fins i tot gosaríem dir que és relativament fàcil distingir-ne tres etapes i fer-ne una clara periodització. Ara bé, els textos de Damià Huguet són gairebé sempre inconfusibles, i sempre mantenen una idiosincràsia prou definitiva.

En els primers llibres, Huguet malda per fer sentir la seva veu entre les tècniques apreses d'altres poetes (sobretot, però no exclusivament, Blai Bonet i César Vallejo). Cronològicament, cal situar-nos a les acaballes del realisme

històric, i Damià Huguet participa del moviment amb uns versos en què, com hem dit, intenta fer-se sentir. Huguet fa seves les metaforitzacions del lèxic agrícola, incorpora l'erotisme (sovint amb connotacions existencials), investiga l'expressivitat dels dialectalismes i ja en el primer llibre apareix el que és, tal volta, el seu símbol més característic: els calls. L'any 1976, emperò, el mateix any en què apareixen dos llibres més seus (*Esquena de ganivet* i *Carn de vas*), Damià Huguet decideix llançar-se a l'aventura editorial, i funda l'editorial Guaret, amb tres col·leccions, per donar —segons diu— sortida a aquells poetes joves que tenen dificultats per publicar —i el primer llibre és *Ofici de sords*! L'editorial tenia tres col·leccions: «Guaret» (destinada als autors sense sortida editorial, però que publicaria obres de Blai Bonet, Bartomeu Fiol, Damià Pons i Josep Albertí),

«Quaderns Campaners» (destinada a obres curtes) i «La Garangola», destinada exclusivament als projectes més avantguardistes d'Huguet.

El llibre *Ofici de sords* és tota una fita en la trajectòria huguetiana. Si bé actualment resulta senzill qualificar-lo com un llibre conjuntural, i adduir la crisi del realisme històric, l'experimentalisme com a nova tendència i el rebuig contra una nova tendència literària alternativa basada en l'esteticisme i la retòrica, és cert que ja en aquest llibre hi podem veure aplicades algunes idees que Damià Huguet escriurà en el pròleg d'*Els calls del manobre*, que tancarà, justament, aquest període d'experimentació agosarada i el projecte editorial.

Tot i estar parlant d'un llibre de fa trenta anys, *Ofici de sords* conserva encara la frescor i la capacitat de sorprendre. Si s'ha dit abans que ja en aquest llibre s'hi trobaven les

idees que Huguet exposaria vuit anys després és perquè Damià Huguet percebia la poesia com una cosa viva, que havia d'estar canviant constantment i que s'havia de revifar constantment per tal d'evitar consumir-se i exhaurir-se a si mateixa. La poesia havia de

apareixen els primers intents seriosos de fer poesia cinematogràfica, poesia filmada. Tot i alguns intents anteriors, hem de fitar aquest fet especialment a l'any 1984, a *Els calls del manobre*. La poesia cinematogràfica és una de les aportacions de Damià

Huguet a la poesia catalana contemporània: una poesia més plàstica que no retòrica (sense negli-

gir, però, les figures de dicció), molt basada en les imatges i en els colors, en què un vers trencat i insospitadament curt vol imitar el moviment bruscat de la càmera... *Els calls del manobre* és, a més del final de l'activitat editorial, l'inici d'una etapa de crisi i de dubtes envers la pròpia poesia. Damià Huguet escriurà alguns llibres més, en els quals els poemes i la longitud dels versos tornarà a allargar-se. Tornarà a fer uns poemes discursius, en què reflexiona sobre els mals seculars del poble. Tornarà a tenir les pedres, la terra dura i mala de conrear i la gent que habita aquesta terra.

Finalment, Damià Huguet farà una nova aportació a la literatura: el mite de la pammediterraneïtat. Ell mai no va anomenar-lo així, però el llibre *Vols des d'Orly* (1995) s'obre amb un pròleg de Damià Huguet (el segon pròleg que escrivia per a un llibre seu) en què exposa les seves idees sobre el Mediterrani i que es titula, justament, *Corral mediterrani*. Havent viatjat pel Mediterrani (Sicília el fascinava), afirma que, llevat de les diferències lingüístiques, totes les illes s'assemblen, i els habitants tenen la mateixa manera de ser, una manera de ser que un continental mai no arribarà a capir. En aquest llibre i en *Les flors de la claror* (llibre pòstum, però autoritzat per Damià Huguet) els poemes s'amaren de sal i de claror mediterrània. En aquests moments la poesia de Damià Huguet és ja molt sintètica. «Tot fa u», com diu ell. Hi ha la claror del Mediterrani, però la claror és també la llum del projector; s'elimina la diferència entre escriure i filmar: els poemes esdevenen discursius, evocadors, amb canvis sobtats d'imatge, de pla. Les referències cinematogràfiques sovintegen. I de fons, sempre, la manera de ser campanera, illenca, mediterrània.

La poesia cinematogràfica és una de les aportacions de Damià Huguet

ser un repte: desafiadora, provocadora. En altres paraules, la poesia ha d'estar viva, en moviment, sempre ha de ser una altra. En aquest període hi ha llibres que són directament una broma, llibres eròtics amb títols provocadors (en què fa servir el decasíl·lab), experiments amb l'hiperrealisme, la poesia signica, els surrealisme... Tot adobat amb els trets huguetians característics: el lèxic rural, el trastocament de sintagmes, la persistència dels calls, etc. La poesia esdevé enginy. Aquesta etapa de la poesia huguetiana és, tal volta, la més interessant. És durant aquesta època que

Carrer d'en Rubí, 5
Tel. 71 38 21
07002 Palma (Mallorca)

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JUGUETES

LLIBRES DE TEXT

DISCOS I CASSETTES

SERVEI
DE LLIBRES
ESTRANGERS

Pianos Can Garcias

Des de 1.951

Pere Josep Garcias
Pianer

Reparació, Restauració i Afinació

Venda i Lloguer Opció-Compra

Assessoraments - Transports

Joan Maura, Bisbe, 10
07005 · Palma de Mallorca
Tel./Fax: 971 462 016 · Mòvil: 607 891 930
www.lasguias.com/pianosgarcias

EL MIRALL

EL MIRALL BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Sr./Sra. _____

DNI _____

Adreça _____ núm. _____ pis _____

Codi postal _____ població _____

Telèfon _____

Em subscric a la revista EL MIRALL, al preu de 25 euros de quota anual. Podeu presentar els rebuts a l'entitat bancària/d'estalvi que indic a continuació i a la qual deman que els accepti i els carregui al meu compte:

Banc/Caixa _____

Signatura

Agència/oficina _____

DC _____ cte./lta. núm. _____

20 € OFERTA ESPECIAL
per als socs de l'Obra Cultural Balear

Entrevista

No els acabam de fer l'entrevista i ja fan les maletes per anar a Donòstia a representar *Tempo*, un projecte que, com *Ícars* al seu moment, ha fet parlar molt de Marta Barceló i Biel Jordà, responsables de les companyies Res de Res i En Blanc. Recentment, han estrenat *Bali*, la seva primera incursió en el camp del teatre infantil. Aquest mes d'agost presenten *La capsa de mu*, escrita a mitges i dirigida per Jordà, una proposta que és alhora teatre de text i un musical amb la col·laboració de Pascal Desmeules.

Marta Barceló i Gabriel Jordà

«A la vida, alguna vegada hem perdut un espai
que era molt important per a nosaltres

PERE BUENO

D'on surt la idea de fer *La capsa de mu*?

La capsa de mu parteix d'una primera idea de fa molts d'anys de fer un musical que ens va quedar una mica dins el subconscient. Sempre hem tingut ganes d'es-

És un musical, però alhora una obra de text.

Aquesta obra és mala de catalogar. Nosaltres deim que és una obra de text amb música en directe. Perquè no és ben bé un musical. El públic ja té una certa idea sobre el que és un musical: una producció en què tot el temps canten. *La capsa de mu* no és ben bé això: quan conversen, conver-

«*La capsa de mu* és una obra mala de catalogar»

criure una cosa a mitges i, a partir d'això, hem recuperat una idea primitiva entorn d'un grup d'amics i una casa: una història en què passa el temps. A aquesta idea mare, hi hem aplicat els nostres coneixements: en Biel ja havia fet teatre de text, hem tingut experiències de música en directe, com ara l'espectacle *Tempo*, que ens ha funcionat molt bé. Un dia diguérem: «L'any que ve feim un musical», i, a partir d'aquí, dedicam totes les energies a aquest projecte.

sen, i, quan canten, canten.

Com ha funcionat el procés de composició?

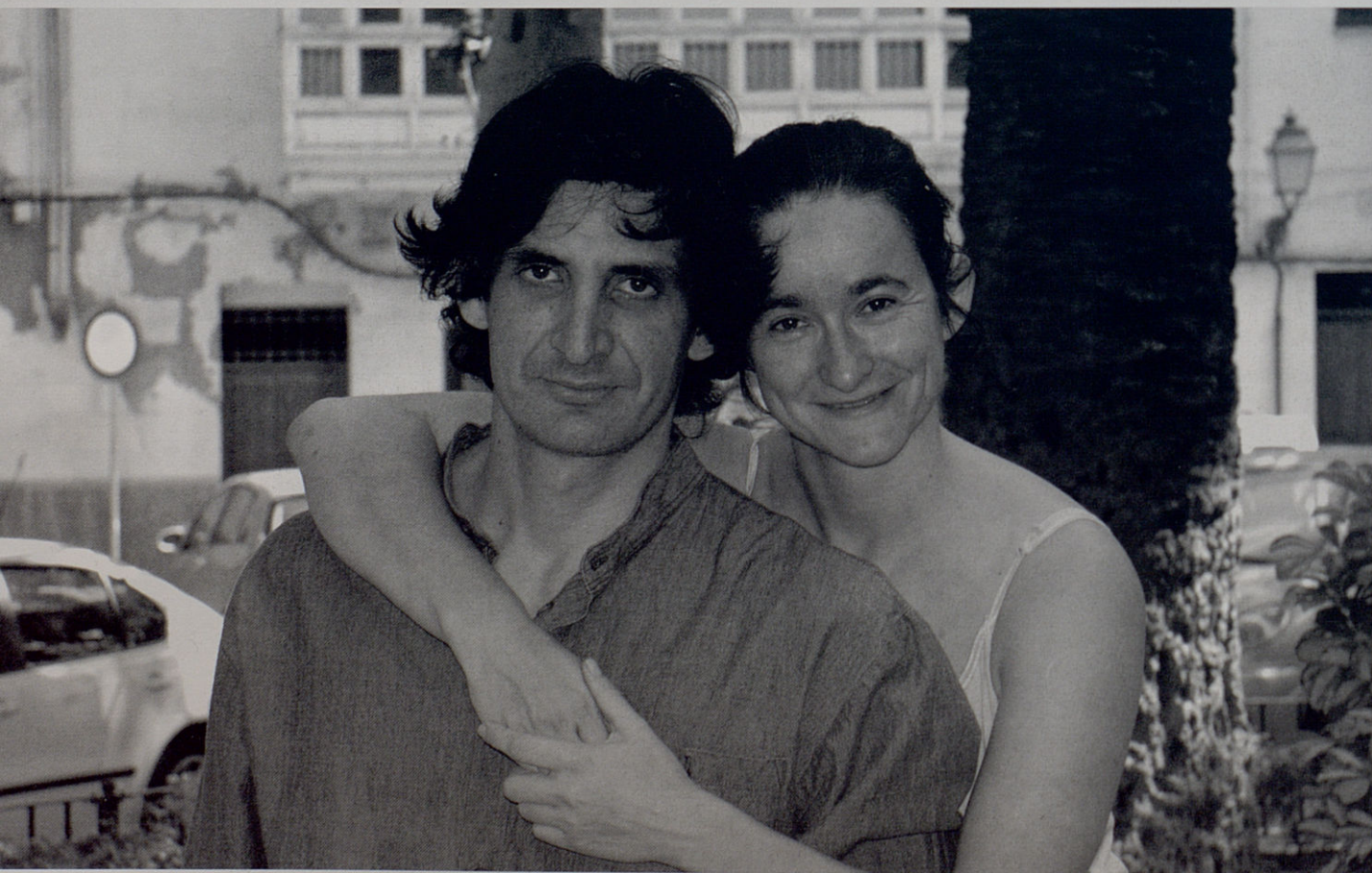
Un cop decidit el projecte, la idea, vàrem escollir la gent que l'havia de representar abans d'escriure el text. Vàrem fer una sèrie de reunions amb els actors per veure quina idea hi podien aportar ells. Cadascú hi ha dit la seva: això hi ha aportat molts de matisos. Com a escriptors, ens agrada molt fer feina en grup: no som com el típic escrip-

tor que s'enclaustra en una habitació i en surt un text definitiu. Obrim les portes perquè les idees circulin.

La part musical l'hem encarregada a Pascal Desmeules, que és una compositora que viu a Suïssa però que passa els estius a Mallorca i hi té una vinculació molt forta. Pel que fa a l'aspecte musical, també n'hem conversat molt abans de tenir les cançons definitives: hi ha hagut un diàleg amb la compositora. Ella també ha assistit a les reunions preparatòries de l'espectacle. Les propostes de Desmeules ens han sorprès molt gratament: tenen un punt melangiós que han donat molt de significat al text. Totes les peces són molt evocadores: connecten amb un no-sé-què de la part emocional de cadascú.

Com veis el projecte de *La capsa de mu* en relació amb el vostre darrer espectacle, *Tempo*? La introducció de la música en directe marca una línia de continuïtat?

Amb *Tempo* només té en comú que

hi ha música en directe, perquè són estils absolutament diferents: no tenen res a veure. *La capsa de mu* és molt real: un grup d'amics i una acció que passa en un porxo un capvespre determinat. En canvi, *Tempo* té un component fantàstic: allò passa alhora a dalt, a baix, no hi ha una dramàtúrgia clara... L'únic punt en comú és la música en directe.

De què parla *La capsa de mu*?

Són sis amics que es retroben per darrera vegada en un espai al qual no tornaran a tenir accés. D'aquí es desprenen històries, les alegries i tristors de cadascú i les que comparteixen. En aquell moment, hi ha alguna cosa que queda tancada.

Del text sorprèn un poc el personatge de Xisca, que ha compartit passat amb els altres però que no és a l'obra. D'on sorgeix?

A la vida de tothom hi ha un personatge així: tots tenim algun amic que desapareix de les nostres vides i que fa que parlem de l'absèn-

cia que ens ha creat, que no sabem com resoldre. En el cas de Xisca, que representa que havia estat la generala del grup, s'enamora d'una persona externa al grup d'amics i en desapareix per complet.

N'hi ha dos més, de personatges absents, que marquen profundament el que passa a l'escenari: son pare i sa mare dels dos germans.

Sobre el pare, hi ha un factor molt interessant. A l'obra reflectim la importància de les idees preconcebudes que tenim sobre les persones que ja no hi són. Un cop que ens desapareix de la vida una persona tan important com el pare, ens en romanen unes imatges molt primàries: un imaginari del qual vivim. Als dos germans de l'obra, els ha quedat una imatge diferent del pare: i un n'ha retingut la part física i l'altre, l'emocional.

Tan important és el personatge del pare com el de la mare. Aquests dos elements no formaven part del projecte original: s'hi han anat afegint.

Encara sobre els personatges. En aquesta ocasió estan molt

caracteritzats: tots tenen una biografia molt marcada, una personalitat clara.

Sí. Però no són personatges plans. Són personatges que potser en algun moment enganen. No són una sola cosa: tots tenen una manera d'entendre la vida, la seva alegria i la seva pena. Amb els assajos, ens temem que a tots els uneix un amor profund cap als altres. S'estimen amb passió, i qualsevol decepció que pugui tenir un d'ells afecta immediatament tot el grup.

Un fet que marca l'obra és la venda de la casa: la pèrdua d'un espai compartit.

La venda de la casa és el factor que confereix a l'obra l'atmosfera de «la darrera vegada que estam plegats en aquest espai». A la nostra vida, alguna vegada hem perdut un espai que era molt important per a nosaltres; i és això que hem volgut reflectir.

Unitat de temps, d'acció i de lloc. I en un lloc tancat...

DANSAMANIGA 2006

FESTIVAL INTERNACIONAL DE DANSA DE LES BALEARS

www.dansamaniga.com

El que fa sortir un poc l'obra de la monotonia en què tot això podria derivar és que hi hem introduït molt de sentit de l'humor. N'hi ha molt.

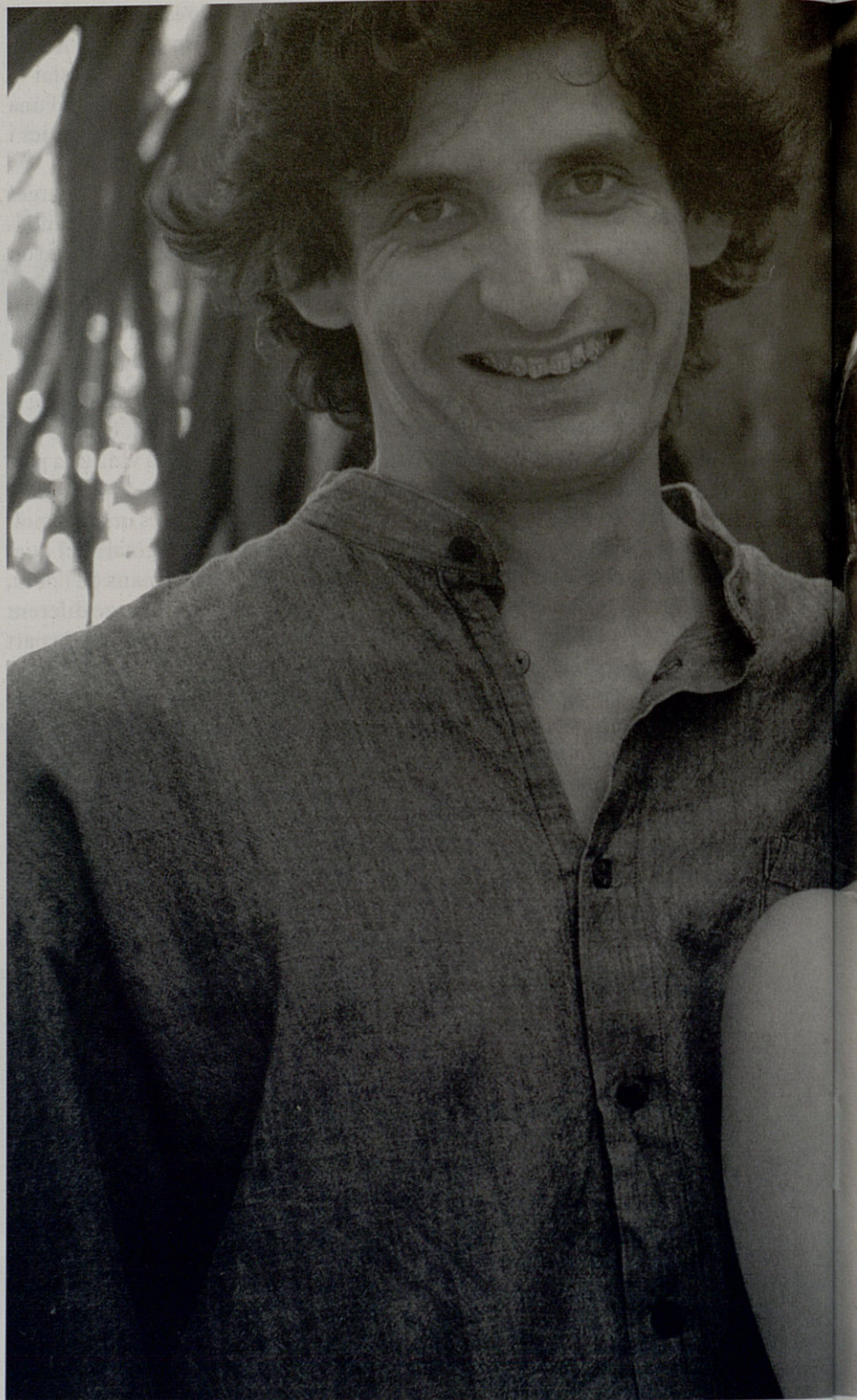
De tant en tant hi ha sortides, tant musicals com textuais, que permeten defugir aquest ambient tan melangiós. L'obra té derivacions cap al vessant despert, divertit, del teatre. Són moments en què el públic riurà i que el faran estar damunt l'obra. Però al final, l'emoció els guanyarà. Perquè parlem de la pèrdua de referents: un espai que ha significat moltes coses i que no hi serà mai més. Escrivim molt sobre el que hem viscut: i tots dos hem viscut aquesta buidor de perdre un espai que significava moltes coses. El que hem viscut, i la nostra infantesa en particular, ens influeix molt.

Què significa l'element de la capsa de mu dins l'obra?

Significa allò, un detalllet insignificant, que gosam robar amb el coratge que ens dona tot el grup. I l'energia que ens aporta haver fet aquesta gesta entre tots. A més, la capsa mateixa forma part d'un dels vessants de la part musical de l'obra: la reivindicació dels instruments de jugueta. A l'escenari només hi haurà un piano i una sèrie d'instruments de jugueta: coses que es troben als porxos. Els personatges de *La capsa de mu* viuen molt del passat; i una de les coses que tenen en comú és que eren gent de coral: anaven plegats a una coral.

A més de *La capsa de mu*, quines coses teniu en marxa?

Continuam representant *Tempo*, que ha tenguut una acollida molt bona: enguany farem trenta sortides amb *Tempo* a l'Estat espanyol. Aquesta obra ha explotat com va explotar *Ícars* al seu moment. Normalment produïm uns dos espectacles cada any, i combinam el que són espectacles de Res de Res (teatre circ, teatre visual) amb el que

són projectes d'En Blanc (teatre amb text). Enguany, però, hem presentat la nostra primera obra de teatre familiar, *Bali*, amb la qual hem estrenat una tercera companyia, Norai. I encara tenim pensat un projecte de tallers de teatre a Guatemala, en col·laboració amb el col·lectiu Caja Lúdica, que es dedica a recuperar al·lots que es

troben en perill d'exclusió social. Aquest projecte parteix d'unes classes que férem a Guatemala en el marc de la nostra gira per Amèrica del Sud l'any 2003.

I com ha anat l'experiència d'estrenar *Bali*, la vostra primera obra de teatre infantil?

Bali és el fruit d'un viatge que férem en aqueixa illa. Havíem passat uns mesos molt atabalats, tant cant guions per a televisió, dirigint dos espectacles alhora amb un munt d'actuacions... I, d'un dia per l'altre, vàrem aterrar a Bali. El segon dia del viatge érem en un temple obert nosaltres dos sols... De cop, surt el sol, i comença a com-

parèixer gent que hi anava a resar. Vàrem tenir la sensació que era molt important esser en aquell moment concret en aquell lloc concret per entendre d'on venim: ens trobàvem en un temple on nosaltres érem els espectadors. *Bali*, d'alguna manera, recull la tradició folklòrica i teatral balinesa. Aquella illa té una cultura teatral

impressionant.

Ens ha costat molt fer un espectacle de teatre familiar, però pensam que el resultat ha estat molt positiu. La gent n'ha quedat molt contenta; i, sobretot, els infants. Quan va acabar una de les representacions, una nina de la primera fila es va posar a plorar fort i va dir a sa mare: «Que seguesqui, jo no vull que acabi.»

El Mirall

La platja des Coll Baix

GASPAR VALERO

Itinerari:

Es Mal Pas (Alcúdia)
Algerràs
ses Caragoles
es Coll Baix
platja des Coll Baix
Algerràs
es Mal Pas.

Horari aproximat: 3 h
(anada i tornada)

Descripció de l'itinerari

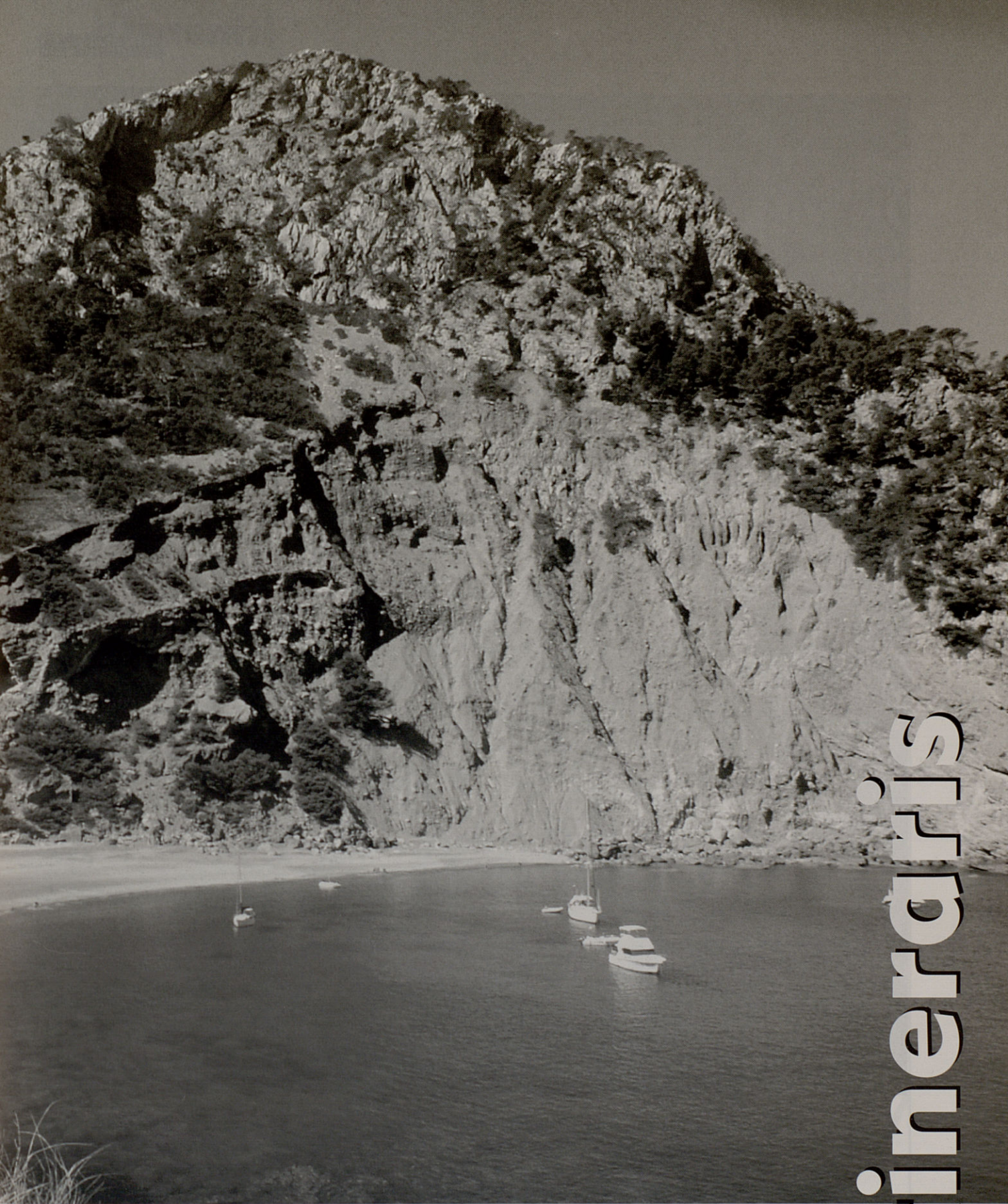
Partim des Mal Pas, localitat residencial i turística del terme municipal d'Alcúdia, concretament de la placeta que constitueix el creuer de camins, vora Can Caragol. Començam a caminar cap a xaloc, a la dreta si miram la carretera de la Victòria, i segons la posició d'arribada des d'Alcúdia. És l'anomenat camí de la Muntanya, un dels principals accessos a la finca pública de la Victòria. Aviat, a l'esquerra, tenim la casa de la Cartoixa i a la dreta, la de la Tanqueta. Un poc més endavant, a l'esquerra, ens surt el carrer dels Ametlers, que forma part de la urbanització Bonaire. A continuació, també a l'esquerra, destriam el portell de la Talonera. També en aquest lateral queda la casa del Camp Gran de Can Sureda, amb una carretera asfaltada a l'altra part del nostre camí. A la dreta tenim una paret de marès, i a l'esquerra destriam el portell de les cases de Cas Comte.

Deixam un carrer asfaltat a la dreta, alhora que a l'altra part hi ha el portell de les cases d'Algerràs. Encara per asfalt, deixam un camí a la dreta i diverses cases que apareixen pels voltants, algunes antigues com la rota d'en Capó, i d'altres de

nova construcció. Arribam així al portell de la finca pública de la Victòria, amb una barrera metàl·lica i amb els cartells indicatius corresponents.

Després del portell s'acaba l'asfalt. A la dreta del camí apareix la casa

Itineraris

dita Can Fe, seguida de Can Maroto; mentrestant, a la nostra esquerra, s'alcen els costers del Puig d'en Balma (260 m). Més endavant la nostra ruta deixa a l'esquerra el camí que passa pel Coll de ses Fontanelles i comunica amb

el campament juvenil de la Victòria. Un poc després hi ha es Còdol-qui-vol-caure, curiós topònim descriptiu de la situació d'una roca propera, en difícil equilibri; a la vora, apareixen Can Capó i Can Roig, ambdues separades del camí,

cap a la dreta. Just després de les cases de Can Llabrés deixam un camí a la dreta, que davalla a la Bassa Blanca, vora la mar, no lluny de l'illa d'Alcanada. Alguns minuts després, el camí descriu una pujadeta, amb un revolt a la dreta.

Ben aviat arribam a la contrada anomenada ses Caragoles. Sa Caragola Negra és la primera caseta que apareix. Sa Caragola Rossa, a la dreta del camí, és una caseta d'una sola planta, amb un portal de llinda i un aiguavés, i actualment es dedica a refugi de caçadors. Després, a l'esquerra, tenim sa Coma de s'Egua. A la dreta es troba la contrada des Corral Crems, amb un camí de carro que

conduïx a la Cova Tancada, vora la punta del Cap de Menorca. El torrent des Coll Baix acompanya el camí en paral·lel a l'esquerra de la pista, i es junta amb el torrent des Peregons, directament caigut de la talaia de la Victòria; més amunt, el torrent discorre a la nostra dreta. Arribam a una esplanada on poden aparcar els cotxes, amb una cadena més amunt que tanca el pas als vehicles.

La pista dissenya alguns revolts en pujada, entre pins, i es mostra molt deteriorada per l'acció de l'aigua d'escorrentia. Així, arribam as Coll Baix, situat a 127 m d'altitud. En el mateix coll, hi trobam unes instal·lacions del SECONA, concretament un refugi obert, una font amb aixeta i algunes taules de fusta per menjar. La caseta refugi és de planta rectangular, amb un portal ample de llinda obert sobre cinc graons

de ciment, i una finestra que mira cap a la platja; a l'interior hi ha una taula i dos bancs de fusta. La font és un dipòsit tapat per pedres calcàries amb ciment, amb una aixeta d'on surt l'aigua sobre una pica rectangular; a la vora hi ha un planter de cactus, atzavares i algun baladre. Cap al nord-est, frontalment a la posició d'arribada, parteix el camí que condueix a la platja des Coll Baix.

Relojería Española S.L.

Fundada en 1885

Concessionari Oficial

Ω
OMEGA

LONGINES

SWISS WATCHES

⌚
TISSOT
Swiss Quality Time

RADO
Switzerland

OFFICIAL COSMONAUTS CHRONOGRAPH
FORTIS
SWISS WATCHES

**SWISS
ARMY**

EMPORIO ARMANI

HAMILTON
AMERICAN • SINCE 1892

Plaça de Cort, 14
07001 · PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 721 563 · 971 724 344

Fax 971 714 369

www.relojeriaespanola.com
respanyola@wmega.es

El camí de la platja és un sender de ferradura, ombrejat per pins que s'aboquen als costers de ribera, amb mates, càrritx i garballons. La vista a l'esquerra ens permet contemplar el Cap des Pinar. Un primer revolt a l'esquerra ens situa en la posició més propera al Cap de Menorca, que queda a la nostra dreta. Després, s'accentuen els revolts en davallada, fins que desapareix la vegetació i el camí discorre entre roques irregulars, a prop de la mar, a la recerca de la platja, que podem observar des d'aquest indret com un racó paradisiàc; restes de baranes de fusta intenten protegir l'itinerari, però el seu mal estat les fan del tot inútils. Per tant, aquest tram relativament difícil de pas entre roques disformes, requereix molta atenció per part del vianant. Entre roques conglomerades i al-

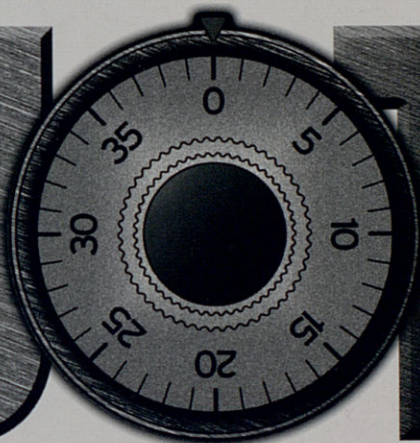
guns exemplars de la planta anomenada *Limonium*, a més de camamil·la i fonoll marí, arribam a la tranquil·la platja des Coll Baix, de pedrolins minúsculs, encotillada pels penya-segats de migjorn i de ponent; també hi ha, per als qui tinguin bona vista —o per als qui la desitgin de tot cor—, les pedres de santa Llúcia. Després de gaudir de la platja i dels seus paisatges, cal tornar a pujar pel mateix camí, fins as Coll Baix. Des des Coll Baix, iniciam la ruta de tornada pel mateix camí. Prest la pista dissenya alguns revolts en davallada, que ens situen més a baix de la cota dels 100 m d'altitud. El torrent des Coll Baix passa a la dreta de la pista, i es junta amb el torrent des Peregons. Deixam la contrada des Corral Cremats i també la de ses Caragoles. Més endavant,

després de deixar enrere les cases disseminades vora el camí, arribam al portell de la finca pública de la Victòria. Després del portell començam a caminar per l'asfalt, mentre s'intensifiquen els camps de conreu. Passam vora les cases d'Algerràs i després destriam el portell de les cases de Cal Comte i la casa del Camp Gran de Can Sureda. A continuació deixam enrere el portell de la Talonera i el carrer dels Ametlers; a la dreta tenim la casa de la Car-toixa i a l'esquerra, la de la Tan-queta. Dos-cents metres més endavant del carrer dels Ametlers arribam a la cruïlla des Mal Pas, amb un pi en el centre; les cases de Can Caragol i l'avinguda des Mal Pas queden a la dreta, i la carretera d'Alcúdia, a l'esquerra. As Mal Pas s'acaba el camí de la Muntanya i amb ell, l'excursió.

Et preocupa que els tipus
d'interès pugin?

HIPOTECA

QUOTA

BLINDADA

Gaudeix d'un interès variable pagant
sempre **la mateixa quota**

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

5 d'octubre de 2006 Concert núm. 1

Director: Philippe Bender
Solistes: Margarita de Arellano, soprano
Cynthia Jansen, mezzosoprano
Coral Universitat de les Illes Balears
Cor Orquestra Simfònica de Galícia

Mahler: Simfonia núm. 2 "Resurrecció"

19 d'octubre de 2006 Concert núm. 2

Director: Marzio Conti
Solista: Brigitte Engerer, piano

Mas Porcel: Vuit Sintonies
Liszt: Concert per a piano núm. 1
Schumann: Simfonia núm. 2

26 d'octubre de 2006 Concert núm. 3

Director: Walter Gugerbauer
Solista: Michel Lethiec, clarinet

Mozart: Concert per a clarinet.
Bruckner: Simfonia núm. 7

9 de novembre de 2006 Concert núm. 4

Director: Philippe Bender
Solistes: Mikhail Rudy, piano
Solistes Capella Mallorca
Capella Mallorca

Schumann: Manfred, Obertura
Grieg: Concert per a piano
Julia: La Divina Comèdia

23 de novembre de 2006 Concert núm. 5

Director: Long Yu
Solista: Xu Zhong, piano

Huan Yanjun: The Moon reflected on the Erquan Fountain
Mozart: Concert per a piano núm. 9
Dvorák: Simfonia núm. 8

21 de desembre de 2006 Concert núm. 6

Director: Philippe Bender
Solistes: Simó Andreu, narrador
Xavier Mut, piano
Rubén Simeó, trompeta
Secció de corda Conservatori Professional de Música de Palma
Capella Oratoriana - Cor de Nins
Nins Cantors de Sant Francesc

Torrandell: Rapsòdia romanesa
Joubert: Pastorale
J. V. Simeó: Carnaval de Venècia
Prokofiev: Pere i el llop.
Txaikovski: El Trencanous (selecció)

11 de gener de 2007 Concert núm. 7

Director: Enrique García Asensio
Solista: Anabel García, violí

Mendelssohn: Les Hèbrides, Obertura
Mendelssohn: Concert per a violí
Saint-Saëns: Simfonia núm. 3

1 de febrer de 2007 Concert núm. 8

Director: Graham Jackson
Solista: Tobias Isern, tuba

J. Williams: Concert per a tuba.
Ravel: Rapsòdia espanyola
Schumann: Simfonia núm. 1

22 de febrer de 2007 Concert núm. 9

Director: Philippe Bender
Solistes: José María Gallardo del Rey,
guitarra

Andreu Riera, piano
Emmanuel Bleuse, violoncel
Smerald Spahiu, violí

Rodrigo: Concierto de Aranjuez
Beethoven: Triple concert
Ravel: Daphnis et Chloé, Suite núm. 2

8 de març de 2007 Concert núm. 10

Director: Philippe Bender
Solista: Ana Maria Valderrama, violí

Borràs de Riquer: Brisas
Sibelius: Concert per a violí
Liszt: Les Préludes.
Schumann: Simfonia núm. 4

22 de març de 2007 Concert núm. 11

Director: Philippe Bender
Solista: Olivier Charlier, violí

Prohens: Imatges
Beethoven: Concert per a violí
Brahms: Simfonia núm. 1

3 d'abril de 2007 Concert núm. 12

Director: Philippe Bender
Solistes: Sir James Galway
Stadium Cor de Cambra

Bach: Cantata núm. 8
Cimarosa: Concert per a dues flautes
Mercadante: Concert per a flauta en mi menor
Bach: Magnificat

12 d'abril de 2007 Concert núm. 13

Director: Maximiliano Valdés
Solistes: Rosa Torres Pardo, piano

Revueltas: Sensemayá
Falla: Noches en los Jardines de España
Rimsky-Korsakov: Scheherazade

26 d'abril de 2007 Concert núm. 14

Director: Miguel Ángel Gómez Martínez
Solista: Antonio Meneses, violoncel

Max Bruch: Kol Nidrei
Dvorák: Concert per a violoncel.
Txaikovski: Simfonia núm. 4

3 de maig de 2007 Concert núm. 15

Director: László Kovács
Solista: Agustín León Ara, violí

Bartók: Suite de danses
Bartók: Rapsòdies per a violí núm. 1 i 2
Dvorák: Simfonia núm. 5

10 de maig de 2007 Concert núm. 16

Director: Philippe Bender
Solistes: Coral Universitat de les Illes Balears

Artigues: De silencis
Bernstein: Chichester Psalms
Brahms: Nànie
Txaikovski: Simfonia núm. 5

Tots els concerts es celebraran a l'Auditori de Palma, a les 21 hores

FUNDACIÓ PÚBLICA DE LES BALEARS PER A LA MÚSICA

C/ Vicenç Juan i Rosselló, 22 - B · Tel. 971 28 75 65 · Fax 971 28 77 58 · 07013 Palma MALLORCA · informacio@simfonica-de-balears.com · www.simfonica-de-balears.com

Preus dels abonaments / Precio de los abonos

Preu de les entrades / Precio de las entradas

Abonament 16 concerts / Abono 16 conciertos
(25% descompte / descuento)
(50% descompte si presenta una nova alta) /
(50% descuento si presenta una nueva alta)

Platea: 312 €

Amfiteatre / Anfiteatro: 216 €

Platea: 26 €

Amfiteatre / Anfiteatro: 18 €

Abonament/ Abono a la carta
(mínim 8 concerts) / (mínimo 8 conciertos)

Els descomptes seran sobre el preu de l'entrada
Los descuentos se harán sobre el precio de la entrada

Carnet Jove / Estudiant: 6 €